

magasles

440 Ft – Előfizetőknek: 325 Ft

2006. október – IV. évfolyam 10. szám

Csicsóka és tarlórépa
.700 Nitro Express
Új Sako golyós

Légi létszámbecslés
Vadkacsavadászat
A véreb nevelése
Új Freeland
Vadásznyelv

Rekordok könyve

Spóroljon kedvezménykuponjainkkal! • Ingyenes apróhirdetési lehetőség!

Megérkeztek!

**Monarch
8,5x56DCF
114 990 Ft**

**Monarch
10x56DCF
119 990 Ft**

**Monarch
12x56DCF
129 990 Ft**

**10 év
garancia!**

**Értékesítés:
Szücs és Zsóka Bt., 5900 Orosháza, Könd u. 56.
Tel.: 30/9257-531, szucs1@orosnet.hu
Várjuk viszonteladók jelentkezését!**

Ficsor Autóház Kft.
1106 Budapest, Fehér út 7
H.P.: 9:00-18:00, Sz: 9:00-13:00
Tel.: 06 1 260 11 22
Fax: 06 1 262 66 10
E-mail: teruggumi@ficsor.hu
Web: www.ficsor.hu

**Vadásztól Vadászoknak
TEREPGUMIK ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!**

2. oszt. teruggumispecialista gyár kizárólagos forgalmazójától

Kaiman

Terrain

Kougar

Country

Kobra

Trac

Nehéz terepre -sárba, Magyarországon egyedülálló 17-20 mm mintamélység

**Ahol eddig elakadtatok,
ott most nem fogtok!**

14"- 17.990 Ft-tól
15"- 18.990 Ft-tól
16"- 18.990 Ft-tól

**24 órás házhozszállítás
az országban
bárhová!**

Féltérep mintázatok:

14.990 Ft
Yokohama
235/80 R16

11.990 Ft-tól
13"
Wurlberg,
Trabant, Lada,
stb.

Erről olvashat

Vadászmozaik5, 25, 31

Országos vadásznap4

SCI Rekordok könyve..... 27

Októberben vadászható 38

Erdőn, mezőn / Balogh János: Vadréce vadászata tarlón.....6

Katona Károly: Nincs maradás! 13

Kása Róbert: Régi módszer – új utakon / Mennyi vadunk van? 14

Barta István: Vadföldgazdálkodás 8. / Szabad földön és etetőben..... 36

Vadászetika / Detrich János: Változó vadásznyelv 18

Csaholó / Kammermann Péter: Véreb munkában..... 20

Dr. Buzgó József: Sikeres vérebvizsga Romániában..... 26

Négy keréken / Kasza László: Land Rover Freelander / Második generáció..... 28

Lőpor / Kovács László: A hónap története / A legyek lege 30

Kovács László: Az új Sako tolózárasról 32

Kovács László: Prémium lövedékek 34

Vadászpiac 39

Börze 47

Kedvezménykuponok 48

Terjesztő partnereink 49

Előzetes / Novemberi számunkból..... 50

A címlapon Nagygyörgy Péter felvétele látható.

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Alexandra Könyvárúháza 35	Géringér Autó Kft. 25	Sefag-Lábod Vadászatszervező Iroda..... 35
Budapesti Távcső Centrum..... 37, 48	Hanyi Vadászbolt 48	Soltész Károly..... 35
Compass-Sport 33, 48	Honda Kft..... 52	Sólyom Fegyverjavító..... 37
Diana Szakképző Iskola 35	Hungaro-Arms..... 11	Steevent Kft. 48
Diana Sífok Vadászbolt..... 25	Lovas Nemzet 51	Szent Hubertus Vadászbolt..... 23, 48
Drilling Vadászbolt..... 48	Lőrincz József..... 43, 48	Szücs és Zsóka Bt..... 2
Farkas Péter..... 47	Mobilker 2000 Kft. 9, 48	Várerdei Kft..... 25, 48
Ficsor Autóház..... 2	Novák Optika 11	www.vadasz.shop.hu 23
Frommer Kft. 48	Outlander.hu 23	
	Pa-Contact 25	

Országos vadásznapi

Somogyzsitfa-Szőcsénypuszta, 2006

Az idén Somogy megye nyerte el az Országos vadásznapi megrendezésének jogát. Az eseményre Somogyzsitfán, a Széchenyi Zsigmond Szakközép- és Szakiskolában került sor.

Az ünnepélyes megnyitó a Baryai Vadászklub Együttes kürtölésével kilenc órakor vette kezdetét. Kiss Vincének, az iskola igazgatójának köszöntője után dr. Diviánszki János, az Országos Magyar Vadászklub Somogy Megyei Területi Szervezete és a Somogy Megyei Vadászok Szövetségének elnöke vette át a szót. Ezt követően Benedek Fülöp, az FVM szakállamtitkára nyitotta meg az Országos vadásznapi, majd dr. Gyenesei István országgyűlési képviselő beszédében Somogy megye világhírűen kimagasló vadászati értékeiről beszélt. A somogyiak körében elterjedt híres mondást idézte, mely szerint: „nem az erdők vannak Somogyban, hanem Somogy van az erdőben” – utalva a megye nagy százaléku erdősiségére. A megnyitó következő eseménye a Hubertus mise volt, ahol most először működött közre kürtös együttes. A mise levezetését Henczel Szabolcs püspöki biztos végezte.

Ezután a kitüntetések átadása következett. Az 1996-ban alapított Nemzeti Vadászrend kitüntetettjei azon személyek, akik kiemelkedő érdemeket szereztek a vadgazdálkodás és vadászat fejlesztése érdekében, a vadászati kultúra értékének védelmében, a magyar vadászati hagyományok megőrzé-

sében, továbbá a magyar vadászat hírnevének mind Magyarországon, mind pedig külföldön történő öregbítése, ápolása terén. Ugyancsak eme kitüntetésben részesülnek, akik a vadállományért és a veszélyeztetett fajok védelméért tettek elvitatathatlan lépéseket. Az Országos Magyar Vadászklub Aranyérmét Feiszt Ottó, a kamara elnöke adta át a kitüntetetteknek. Az ünnepélyes díjátadáson az alábbi érdemrendekben vehették át kitüntetések: Magyar Vadásztérítérem, Gr. Nádasdy Ferenc-emlékérem, Nimród Érdemérem, Magyar Vadászati Természeti Örökségért Érdemkereszt, Hubertus Kereszt arany fokozat, Hubertus Kereszt ezüst fokozat, Kittenberger Kálmán-sajtódíj, Seres Erzsébet-emlékplakett, „Somogyi Erdőkért”, „Somogy Vadállományáért” elismerés. A kitüntetések ünnepélyes átadása után az iskola újonnan megépített koronglövő löterét dr. Gyenesei István avatta fel.

Nagy érdeklődést váltott ki a magaslesépítés, amely nemcsak a résztvevőknek, hanem a külső szemlélőknek is izgalmas percek okozott. A kastélyban és az iskola egész területén kiállított világhírű trófeák, a vadászkutya-kiállítás, a pillanatképeket megőrkítő festmények is sok látogatót vonzottak.

A Széchenyi Zsigmond Szakközép- és Szakiskola munkatársai és a szervezésben résztvevő Somogy Megyei Vadászklub kitűnően teljesítette a rá bízott feladatot, magasra téve a mércét az Országos vadásznapi jövő évi házigazdájának...
Bozó Tamás

Tájékoztató a Kittenberger Kálmán-sajtódíj pályázatának eredményéről

Az OMVK és az OMVV 2005 júniusában ismételt pályázatot írt ki a vadgazdálkodás, a vadászat és a vadászok hiteles bemutatására, a közvélemény elismerésének megnyerésére. A pályázat lezárult. A kiírásra három kategóriában (rádió, videó, írott sajtó) huszonegy személy 33 pályaművet küldött. A bírálóbizottság (Bíró Gabriella, Békés Ferenc, Csekő Sándor, Dénes István, Fácányi Ödön) elvégezte a bírálatot, értékelésével a kiíró egyetértett. Az eredményt hivatalosan az Országos vadásznapi – augusztus 26-án, Somogyzsitfa-Szőcsénypusztán – jelentették be.

Kittenberger Kálmán-sajtódíjat nyert 2006-ban írott sajtó műfajban **Faragó Zoltán** (Salgótarján), rádió műfajban **Sárkány Erika** (Budapest). Video(tévé) műfajban a zsűri a díjat visszatartotta.

*Fácányi Ödön,
a bírálóbizottság elnöke*

(a szerző felvétele)

Vadréce vadászata

tarlón

Balogh János

A Ramsari Egyezmény megszületésével a tagországok természetvédelmi hatóságai sorra hozták meg azokat a rendeleteket, törvényeket, amelyek a vizes élőterek és az ott élő vízivad védelméről szólnak. Ezekkel az intézkedésekkel véleményem szerint minden tisztességes és elhivatott vadászember egyetértene, ha nem megint a már számtalanszor elporolt zöld gúnyánkon csattanna az ostor kellemetlenebbik vége, ha a megalkotott értelmes törvényeket sokszor teljesen értelmetlen szigorító rendelkezésekkel nem módosítanák.

(Vadász Sándor felvétele)

Sajnos a magyar természetvédelemnek egyértelmű törekvése a vizes élőhelyeken történő vadászat megszüntetése, és nem annak ésszerű korlátozása. Ennek következtében a vízivad szerelmesei egyre gyakrabban szorulnak ki a vizes felületek peremterületeire, mezőgazdasági táblákra, vetésekre, tarlókra...

A leshelyek kiválasztása

Két lehetőségünk van: vagy a kacsza által felkeresett mezőgazdasági területeken – ez a gyakoribb – vadászunk, vagy számunkra kedvezőbb terepadottságú tarlókra csaljuk etetéssel a vadat. Akármelyik módszert választjuk is, a legfontosabb információkkal tisztában kell lennünk, ez pedig a behúzás iránya és ideje. Ennek alapján keressük meg azokat a természetes fedezékeket nyújtó fasorokat, árkokat, nádfoltokat, ahol viszonylag gyorsan és egyszerűen készíthetjük el leshelyünket vagy lessátrunkat.

A leshely elkészítése és álcázása

A sátor vázát az egyik végén kihegyezett vékony karókból – ha nincs előre gyártott alumíniumvázunk – esetleg hajlékony vesszőkből, gallyakból állítsuk össze, amit többnyire a helyszínen is találunk. A függőleges tartóváz elkészítéséhez általában 8-10 vessző, karó szükséges. A keresztmerevítőket, ha nincs elég anyagunk, akkor vékony kötéllel vagy spárgával is helyettesíthetjük. Erre a vázra helyezük az álcahálót, ha ez nincs, akkor a felsorolt kötöző anyagokból nagyobb mennyiség szükséges. Ha a váz elkészült, a munka nehezebbik része következik, a lessátor álcázása. Az álcázást a leshely környékén található növényzettel végezzük el. A sátor tetejét is fedjük le, úgy, hogy előre – bizonyos szögig – felfelé is ki tudjunk löni. A leshely frontálisan nyugati irányba nézzen, mert így a hajnali vadászatnál végig árnyékban maradhatunk, a vad viszont szembe kapja a felkelő nap fényét, este pedig a nyugati égbolt tovább ad lövilágot. Nagyon jó megoldás a búza- vagy kukoricatarlón található különböző méretű bálák alkalmazása, mert ezekből tökéletes leshelyet készíthetünk. ▶

Seeland
Vadászbolt
Kis- és nagykereskedés

Áruvásárlási hitel 20 000-tól
1 000 000 forintig vadászfegyverekre is!
HITELKÁRTYÁT IS ELFOGADUNK!

Blaser **SAUER**
 SWAROVSKI **ZEISS** **Leica**

Blaser, Beretta, Sauer, Mauser, Swarovski teljes körű márkakereskedés

Blaser R 93

Fegyver vagy lőcső vásárlásakor
Seeland és Gronell vadászruha vagy bakancs ajándékkal
segítjük a sikeres vadászatát.

HuntersVideo
home adventures
**Már 53-ra bővült
a vadászfilmek választéka!**
A DVD-ket az ország egész területén
postai utánvétellel, 24 órán belül megkapja!

mellény: 44 750 Ft
 nadrág: 44 750 Ft
 sapka: 9 500 Ft
 kabát: 67 250 Ft
Moorland Classic

MOBILKER 2000 KFT.

1188 Budapest, Nagykőrösi út 24/A • Tel.: 291-8889 • Fax: 292-2991
E-mail: vadaszaruhaz@eenternet.hu • www.vadaszat.net/mobilker.html

**Golyós és sörétesvadászpuskák
és lőszer nagy választékban!**

Kérdések a gödör körül

Bár az eredményesség szempontjából kétségkívül a gödör a legkiválóbb megoldás, alkalmazása számos problémát felvet. Többnyire nem éri meg a befektetett munkát, mert a vad terített asztalt talál mindenhol. Így a legjobb esetben is maximum kétszer tudjuk a területet megvadászni. A vadászati alkalmak számát pozitívan befolyásolhatjuk a területen folytatott intenzív etetéssel. Ha mégis rászánjuk az időt és a fáradságot a gödrök kiásására, feltétlenül kérjünk engedélyt a földtulajdonostól vagy a földterület kezelőjétől. Kérjünk tájékoztatást a soron következő talajművelési munkákról, időpontjukról.

A több alkalommal használt gödröt a vadászat végén feltétlenül tegyük láthatóvá, madzagoljuk körbe, tegyük bele egy nagyobb póznát vagy figyelmeztető táblát. A vadászat végén temessük be, és állítsuk vissza az eredeti állapotot.

A terület etetése

Annak ellenére, hogy az őszi időszakokban a réce és a liba mindenfelé talál elegendő takarmányt a hátrában, a beettett területeken – ha az egyéb feltételeknek is megfelelnek – mindig jó vadászatra számíthatunk.

Az etetésre szánt területeket következő kritériumok alapján válasszuk ki:

- Legyenek a vad által szívesen látogatott tarlók, amit többéves megfigyelések is alátámaszthatnak.
- Legyen a közelben egy vagy több vizes élőhely, amely alkalmas a leshelyek kialakítására.

A terület szórását, takarmányozását mindig nagyobb mennyiséggel kezdjük, hogy az tömegénél fogva jól látható legyen. Ha a vad rákapott a kiszórt takarmányra, a mennyiséget csökkenthetjük, az etetések helyét pedig tegyük át a megtervezett lessátrak közelébe. A megvadászott tarlón az etetést folytathatjuk, de minimum egy hét pihentetési időt tartunk.

Fegyver, lőszer

A nyár végi, kora őszi tarlókra behúzó récék vadászatához általában elégséges a 10-11-es sörét, mert ilyenkor még a lőtávolság nem nagy, sok még a fiatal, tapasztalatlan réce, és a nyári tollazatuk sem olyan tömött, vastag, mint a téli. Éppen ezért a csövek szűkítésének sem kell feltétlenül teljesnek lenni, elégséges a 0,5-0,7-es szűkítés. A három legismertebb kaliber bármelyike jó, a húszastól tizenkettőig bezárólag. Ebben az időszakban növeli az esélyünket a még viszonylag dús vegetáció, a lessátor könnyebb álcázhatósága. Később, az őszi-téli hónapokban a kukoricatarlókon, korai vetéseken, mikor récéink felöltik pompás tömött, téli ruházatukat, óvatosabbá válnak, magasan jönnek be a táplálko-

zási helyre – sokszor több kört is megtéve felelte –, eredményesebbek lehetünk egy teljes szűkítésű tizenkettessel, 8-as, 10-es sörétet használva. Ha a puskánk jól hordja az öregebb sörétet – pl. az MC 21-est –, akkor a 6-os sörét alkalmazását sem tartom túlzásnak.

Az, hogy ki milyen rendszerű söréteseket használ, ízlés dolga, jómagam az öntöltők vagy az előagyszános ismétlők mellett voksolok, a szűk helyen történő gyors, biztonságos újratöltés miatt. A több lövés leadásának lehetősége sem utolsó szempont, bár a jelenlegi jogszabályok a félautomaták esetében 3 darab tárazott töltényt engedélyeznek. Ez a korlátozás az ismétlőfegyverekre nem vonatkozik. Az igazság az, hogy a jogszabály alkotói részéről túllihegett az öntöltő sörétes fegyverek vadászatlanságának jogi állásfoglalása. A gyakorlatban ritka az a lövésszituáció, amikor 3 célzott lövésnél többet le lehet adni eredményesen, viszont a szárnyazott, rossz találattal földet érő, gyalogoló vad minél gyorsabb terítékre hozásánál bizony sokszor jól jöhet a gyors 4.-5. lövés lehetősége. Ennél a vízivad vadászati módnál (mindegyiknél) a 12-es kaliber esetében a normál 32 g-os töltények használata tökéletesen elég.

Csalimadarak alkalmazása

A műanyag csalimadarakkal tovább növelhetjük esélyeinket, bár a szezon vége felé használatukat

LAPUA

KAPHATÓ az egész országban!

hungaro-ARMS KFT.

www.hungaroarms.hu
info@hungaroarms.hu

Győr, Apáca u. 14.
Tel.: (96) 329-876, (96) 313-040

Mosonmagyaróvár,
Magyar út 38.
Tel.: (96) 219-458

NOVÁK optika

ZEISS

NOVÁK LAJOS
Zeiss gyártmányú
kereső- és céltávcsövek

1075 Budapest, Károlyi krt. 3/A Telefon: (00-36-1) 267-9427
www.novakoptika.hu (00-36-1) 235-0500
E-mail: novakoptika@freemail.hu Tel./fax: (00-36-1) 268-1875

A ZEISS
kereső-, cél-
és éjszakai
távcsövek
a legszigorúbb
előírások betartása
mellett készülnek.

ZEISS

(magasles)

mellőzzük, vagy a kihelyezett darabszámot csökkentjük, mert a többször „megveretett” vad óvatos, gyakran tesz biztonsági köröket a terület felett, és észreveheti a „csalást”. Ebben az időszakban már jobb, ha a lőtt madarakat rakjuk ki a leshely környékére. Ilyenkor már sűrűbben használhatjuk a különböző gyártmányú csalsípokat is a fordulóköröket végző madarak megnyugtatására.

Lőhető récefajok

Bár nagyon ritkán, de a szemünk elé kerülhet a tarlón való vadászatkor a cigányréce, amely az utóbbi években minden vízivadadásznak a meg-

(magasles)

testesült rémálma lett. Figyeljünk oda rá! Általában október derekán már nem lehet látni a fajtájából, hál' istennek elköltöznek a melegebb tájakra. Hajnali, esti szürkületben könnyen összetéveszthető a csörgőrécével. A cigányréce védett, eszmei értéke 500 000 forint.

Biztonsági előírások

A vízivad lesből történő vadászata nem jár különösebb helyváltoztatással, ebből következik, hogy talán kisebb a balesetveszély lehetősége, mint, mondjuk, egy nagy apparátust megmozgató vad-disznóhajtásban, mégis van egy-két biztonsági szabály, amelyekre érdemes odafigyelni.

Sáros, fagyos árok- vagy csatornamedrekben a csúszásveszélyre, a duplapuskáknál a gyors töltés-ürítésnél a lebillenő csövekbe kerülő idegen anyagokra.

Ha ketten vadászunk a leshelyen, feltétlenül beszéljük meg a lőirányokat, hogy elkerüljük a keresztbelövéseket. Nem egy súlyos sérülés vagy cafattá lőtt puskacső bizonyítja, mennyire szükséges ennek a szabálynak a betartása.

A kíséző mindig a vadász, vadászok mögött helyezkedjen el, ne lőjünk ülve, még akkor sem, ha ezt a lessátor kialakítása lehetővé teszi. ◀

(Kovács Zsolt felvétele)

Nincs maradás!

Elég ritkán teszem fel magamnak a kérdést, hogy kimenjek-e a területre. Am ha mégis felteszem, elég egy gyönyörű havas emléket felidézmem, netán egy tarlót, amint sárgállik, és képzeletben megjelenik rajta a koromfekete disznó. Ilyenkor már nincs maradás, meg sem lehetne kötözni.

Sajnos az aratást követően kevés időt hagynak, hamar aláforgatják a tarlót, de ezt a kis időszakot nagyon figyelem. Emlékezetes, hangulatos vadászat kerekedett egy ilyen tarlós kiülés alkalmával. A szalmát még nem bálázták össze, kisebb, nagyobb kupacokban hevert a tarlón. Szívesen látogatták a disznók, mikor még állt a gabona – gondoltam, talán megtartották a szokásos járásukat.

Egészen kedvező látási viszonyok mellett minden óvatosság nélkül kifutott két szép süldő. Ahogy orrukát leengedve ballagtak befelé a táblán, arra gondoltam, kár volna korán odalőni, ha meszebb engedem az erdőtől, több időm marad a visszamenekülő süldő elejtésére. Ez a kapzsiság alapese, ezt szokta a sors azzal büntetni, hogy egyiket sem sikerül eltalálni. Mikor a lövésem eldőrdült, azonnal a menekülő süldőre figyeltem, de nem az oldalát mutatta, és a boglyák is nehezítették a célzást. Elég az, hogy nem jutottam lövéshez. Jó, de hol az első disznó? – kérdeztem magamtól, mert nem láttam sehol. Teljesen értetlenül álltam a dolog

előtt. Ha a másodikat nem is, de az elsőt illetet volna meglőnöm.

Ahogy pásztáztam a terepet, egyszer csak egy jókora petrence elindult az erdő irányába. Szép lassan araszolt, de még egy tenyérnyi sem látszott ki belőle. Mindenre volt idő, így türelmesen lemásztam a lesről és indultam, hogy útját álljam. Annyira meglepett a vad viselkedése, hogy igazán fel sem készültem egy esetleges gyors lövésre. Az meg, hogy benem kárt tegyen, meg sem fordult a fejemben. Talán öt méterre lehetett tőlem a disznó, mikor a szó szoros értelmében, felrobbant a szalmakupac. Nem hogy lőni, de még kihámozni sem tudtam a vadat a szalmából. Mire az égből visszahulló szalma engedett volna látni, már a disznó nem volt sehol. Pár lépést tettem az erdőben utána, amíg a szétszórt sár-ga szalma mutatta az irányt, de hamar rá kellett jönnöm, hogy itt már csak a vadór kutyája segíthet.

Mire kiértünk Misivel, a vadórral, már jócskán ránk sötétedett, de ez a kutyának nem okozott megoldhatatlan feladatot. Hamar fogta a disznót, és megadtuk a kegyelemlövést. Ahogy kiértünk a lénia-
ra, mindjárt vizsgáltuk a lövésem helyét, és egészen meglepődtünk, amikor láttuk, hogy mindkét első lába úgy el volt löve, hogy csak a hátsó lábát tudta használni, és ezzel is ilyen gyors mozgásra volt képes. Az ösztönszerű rejtőzködés érdekes példája volt ez.

Katona Károly

Mennyi vadunk van? Régi módszer – új utakon

Kása Róbert

A vad legtöbbször a takarás, fedett terep miatt nehezen látható, így lehetetlen valamennyit számba venni. Persze a pontosságra törekedni kell – ezért alakultak ki különböző vadlétszámbecslési eljárások. Valahogyan meg kell számolni azt a vadat is, amelyet területbejárás, vadászat közben nem látunk, jelenlétére legfeljebb különböző jelekből következtetünk. A földi létszámbecslési módszerek sajnos elég pontatlanok, még akkor is, ha nagy gondossággal végzik.

Fentről nézve

Magyarországon már a '70-es, '80-as években is végeztek légi fotózással vadlétszámbecslést. Az akkori technikával, fekete-fehér negatívra készített képekkel, amelyeket hatalmas méretűre kinagyítottak, végezték a kiértékelést.

A mai technika ennél jóval többre képes. Az 1990-es években a kérdés újra felvetődött, Heltay Istvánék próbálták meg újra a légi úton történő vadlétszámbecslést. Ők nem a terület teljes lefényképezésével próbálkoztak, hanem előre kijelölt mintasávokat repültek le, és az itt látott vadmennyiség-

ből következtettek a vadászterület vadállományának méretére.

Engem egy hegyvidéki nagyvadas vadászterület kezelője kért meg, hogy sportrepülő vadász barátommal közösen dolgozzunk ki vadlétszámbecsléshez használható légi fotózási eljárást, és fényképezzük le felülről a teljes vadászterületet.

Mivel e témának a szakirodalma meglehetősen szegényes, nekünk kellett kigondolnunk, milyen fényképezőgépet használjunk, milyen magasról készítsük a fotókat, milyen sűrűn repüljük le a területet, hogyan hozzuk összhangba a repülőgép sebességét a fényképezőgép exponálásával.

Kiválasztottunk egy nagy felbontású digitális fényképezőgépet, amelyet távirányítással is lehetett üzemeltetni. Nem volt könnyű megoldani a fényképezőgép rögzítését a repülőgépen. Ugyanis a repülőgép testének, szárnyának helyzete repülés közben a vízszinteshez képest folyamatosan változik, hossz- és keresztirányban egyaránt. A gép testének mozgását egy erősebb szellőkés is bármikor befolyásolja, amit egy mereven rögzített fényképezőgép természetesen azonnal követ, és az optika tengelye ezért

Minden vadgazdálkodónál a vadászidény végén a VTV évente kötelező vadlétszámbecslést ír elő. A vadgazdának is alapvető érdeke, hogy tisztában legyen saját vadállománya létszámával fajonként és lehetőleg ivaronként is. Ez az alapja a kilövési tervek elkészítésének. A hatóság pedig ennek alapján engedélyezi, netán módosítja a benyújtott terveket.

szinte soha nem fog függőlegesen a föld felé mutatni. Sikerült azonban egy olyan állványt készíteni, amelyben a kamera bármely irányban szabadon mozog. Az állvány a repülőgép szárnyán, a géptesthez egészen közel került rögzítésre, csepp keresztmetszetű áramvonalidommal ellátva. Így a fényképezőgép a repülőgép mozgásától függetlenül, már saját tekintélyes súlya miatt is állandóan függőleges objektívvel nézett a föld felé (1. kép).

Meg kellett határozni azt is, milyen magasságból készüljenek a fotók ahhoz, hogy a vadak láthatók és fajok szerint elkülöníthetők legyenek? Egy vadföldön készítettem néhány fotót szarvasokról a repüléshez használt fényképezőgéppel, különböző távolságokból. Arra a következtetésre jutottunk, hogy 300 méter az a távolság, ahonnan a szarvas még felismerhető a képen. Ennél magasabbról tehát ezzel a fényképezőgéppel és ezzel az objektívvel nem lehet fotózni. Teleobjektívet nem lehet használni, mert annak kisebb a fényereje, mint egy kisebb gyújtótávolságú optikának, emiatt hosszú zársebességet kellene használni, így könnyen bemozdulhat a kép. Figyelembe kellett venni azt is, hogy a fényképezendő

terület hegyvidék, több mint 250 méteres szintkülönbséggel a legalacsonyabb és a legmagasabb pont között. Ez külön nehezítette a helyzetet, mivel a repülés során a pilótának a repülési magasságot állandóan helyesbíteni kellett. Ennek következtében a fotókat a lehető legmagasabbról kellett elkészíteni, mert így volt esély arra, hogy a meredek hegyoldalak miatti hirtelen irányváltoztatásokat elkerüljük, és ne maradjon lefényképezetlen terület. Sík vidéken ilyen gond nincs, ott akár 50 méteres magasságon is lehet repülni.

Négyezer hektár – ezer fotó

Minél alacsonyabban száll a repülőgép, annál kisebb terület kerül egy képkockára, és annál könnyebb felfedezni a fotón a vadat. Emiatt viszont sok felvételt kell készíteni. Az általunk választott magasságról készített képeken nagyjából 4 ha látható, ezért a 4000 ha-os vadászterület úgy 1000 fotóra fért rá, amelyek nagy fájl méretűek. Mivel ezres nagyságrendű kép elkészítéséről volt szó, a fényképezőgép saját tárolókapacitása nem volt elegendő. Ezért a fotókat azonnal egy hordozható számító-

1. kép

A repülőgép szárnyához rögzített fényképezőgép-tartó állvány.

2. kép

Repülés közben számítógép vezérli a fényképezőgépet.

(a szerző felvételei)

gép adattárolójába mentettük el. Sikertelenül egy olyan programot is készíteni a számítógépre, amelyik automatikusan, előre meghatározott időközönként adott parancsot a fényképezőgépnek az exponálásra. Ezzel sikerült a fényképezőgépet teljesen automatizálni, és a számítógéppel irányítani (2. kép).

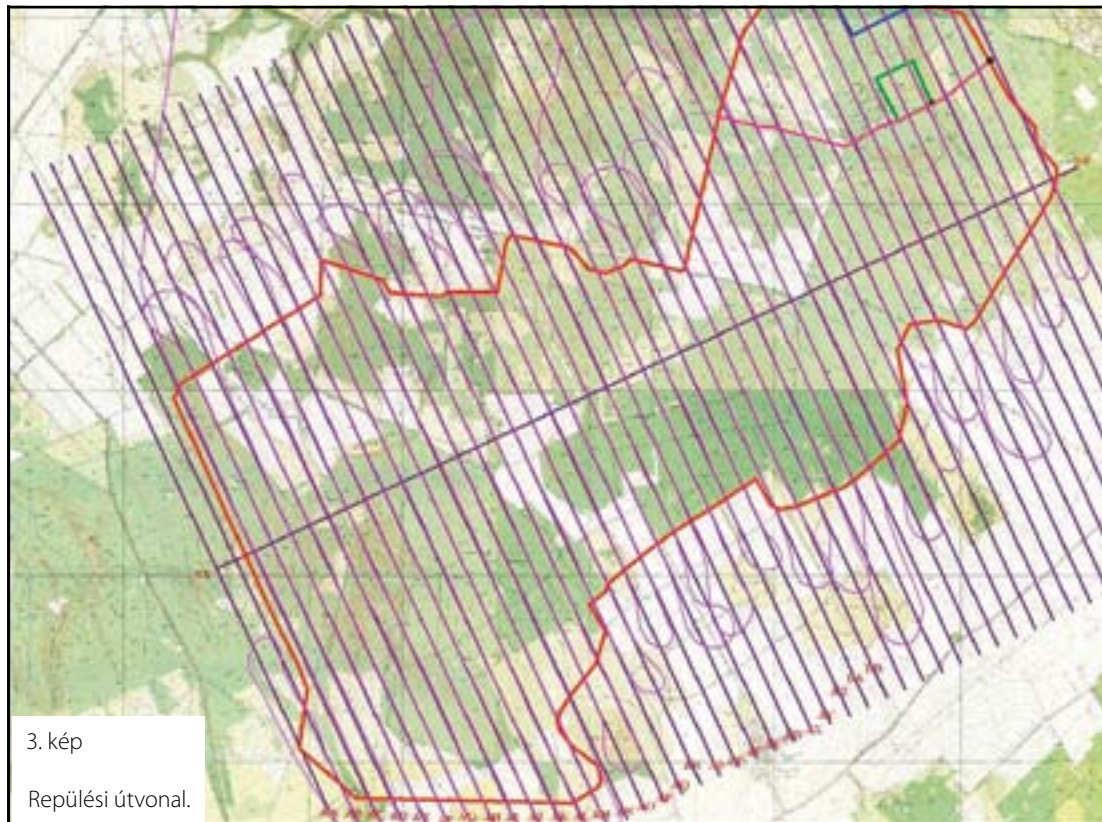
Összhangban

Összhangba kellett hozni egymással a Cessna sebességét, a választott repülési magasságon a fényképen látható terület valós méretét és a fényképek közötti exponálási időtartamot. A felvételeket úgy kellett egymás után elkészíteni, hogy átfedés legyen közöttük minden irányból, és egy sáv se maradjon ki. Sikertelenül úgy összehangolni ezt a három tényezőt, hogy számításaink szerint minden oldalról mindössze 20 méter átfedés van a képek között. A fotókról ezt az átfedést utólag bármilyen képszerkesztő szoftverrel könnyen el lehet távolítani.

A repülési útvonal kijelöléséhez egy kézi GPS vevő segítségével a terület határának összes töréspontját rögzítettem a GPS adattárába. Ezeket az adatokat egy repülő térképszoftver segítségével sikerült ábrázolnunk. A készülő fotók várható széles-

ségéhez igazított pontos repülési útvonalakat jelöltünk ki a számítógépen, figyelembe véve azt, hogy oldalirányból is legyen 20 méter körüli átfedés a képeken. A 3. képen jól látszik a GPS segítségével felmért terület határa, az előzetesen kijelölt repülési útvonalak, valamint a repülőgép ténylegesen megtejt útvonala.

A légi felvételeket nem lehet bármikor elkészíteni. Ahhoz, hogy a fotókon látszon a vad, hó kell. Erdős, fedett területen önmagában még ez sem elég, mert novemberben hiába van hó, a fákon – elsősorban a cseren – még sok a levél, emiatt nagy a takarás. Tehát december közepéig, január elejéig várni kell. Fontos, hogy tiszta, napsütéses idő legyen, hiszen a repülővel együtt mozgásban lévő fényképezőgépet nagyon rövid zársebességre kell beállítani, ehhez pedig sok fényre van szükség. Ráadásul a vad is jobban látható felülről, ha süt a nap. Nagy szél sem lehet, mert akkor a pilóta nem tudja kellő pontossággal lerepülni az előre meghatározott útvonalat. A munka nagy pontosságot kíván, hiszen a képeknek mindössze 20 méter lehet az átfedése! A hideg is veszélyes, lévén ledermedhet a fényképezőgép, s emellett a repülőgép szárnyára kicsapódó,

3. kép

Repülési útvonal.

4. kép

Szarvasok 300 méter magasról

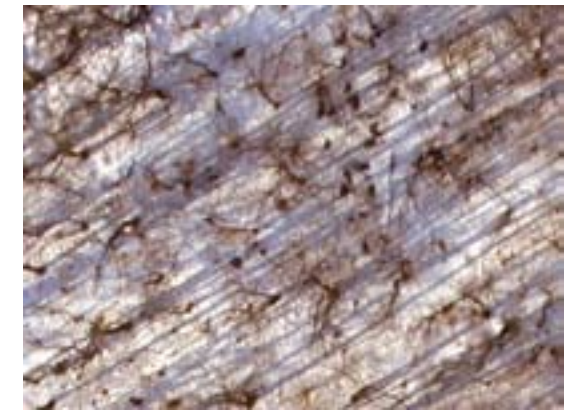
majd ráfagyó pára miatt balesetveszélyessé válhat a repülés.

Nekünk szerencsére gyönyörű, napos, szélcsendes, -11 C° -os időben sikerült lerepülni és végigfotózni a területet. Sajnos a munka előtti héten olvadt, ezért már csak foltokban volt hóborítás a területen. A pilóta és a navigátor kitűnő munkát végzett. A repülőgépen elhelyeztek egy adattároló szerkezetet, a loggert, amely másodperc pontossággal tárolta a repülőgép földrajzi helyzetét, útvonalát. A logger által tárolt adatokat számítógépen összevetve az előzetesen meghatározott repülési útvonallal, kiderült, hogy a legnagyobb eltérés mindössze 10 méter volt repülés közben. Tehát bőven az általunk kívánt hibahatáron belül dolgoztunk. Igaz, a pilóta és a navigátor is tapasztalt ralirepülő versenyző, a magyar repülő válogatott tagja. Különlegességük, hogy az előre kijelölt útvonalat előre meghatározott idő alatt, méterre és másodpercre pontosan tudják lerepülni. Erre nem minden pilóta képes, rengeteg gyakorlással lehet erre a szintre eljutni.

Elkészült tehát több mint ezer fotó, ki kellett őket értékelni. A feladatnak ez volt a legnehezebb része. Egyesével kellett végignézni, jegyzetelni az összes képet – ezt a megbízó vállalta magára. Én magam mindössze száz körüli fotót néztem át. A kivetítőn nagyon szépen látszanak a szórón lévő szarvasok, a vacokban fekvő disznók (4. és 5. kép).

Sajnos a foltokban megmaradt hó rontja a láthatóságot, és a fenyvesekbe sem látni be. Erre az akadályra viszont előre készültünk. Felszállás előtt telefonáltunk a vadászterület hivatásos vadászának, aki néhány társával együtt a repülés megkezdése előtt rossz széllel végigjárta a sűrűket. Így a bent fekvő vad a repülés idejére kiváltott a szálakba, ahol már látható volt.

5. kép

Vaddisznókonda

Továbbfejlesztve

A téli tapasztalatok alapján jelenleg is folyik a rendszer továbbfejlesztése. Olyan szoftvert készítettünk, amely a repülőgép GPS-e alapján a repülési útvonalon előre meghatározott pontokon ad parancsot a fényképezőgépnek az exponálásra. Így a repülőgép sebességétől teljesen függetlenül tudjuk a rendszert. Ez azért fontos, mert nem mindegy, hogy a repülőgép széllel szemben vagy hátszéllel repülve halad. A pilótának ezt figyelembe véve állandóan korrigálnia kellett a repülési sebességét, ami nagyon nehéz feladat ilyen pontosságú munkánál. A fotók minőségén is javítani tudunk, profi fotós segítségét kértük a fényképezőgép és az optika kiválasztásához és a gép beállításához.

Fontos kérdés, mennyibe kerül egy ilyen légi fotózás. Meglepő, de nem túl drága. Mindössze néhány százezer forintos költségről van szó, amely egy komoly nagyvadás vagy egy jó őzállományú apróvadás területen nem megfizethetetlen összeg. Ráadásul sokkal pontosabb, a valósághoz jóval közelebb álló adatokat kapunk, mint eddig bármelyik földi becslési módszerrel. Egy 4000 ha-os területet mindössze 2 és fél óra alatt végig lehet fényképezni, ezért kicsi a valószínűsége annak, hogy egy-egy vadat többször is lefényképezünk.

Hamarosan itt van 2007. március elseje, amikor nagyon sok vadászterület megszűnik, új határokkal, esetleg új vadászatra jogosulttal folyik majd tovább a gazdálkodás. Javasolom, aki komolyan akar gazdálkodni a következő tíz évben a rábizott vaddal, az gondolkodjon el azon, hogy ilyen lehetőség is rendelkezésre áll a létszámbecsléshez. Ha valaki ennél bővebb információkat szeretne kapni erről a témáról, szívesen állok a rendelkezésére (kasarobi@rlan.hu).

El kell ismernünk, hogy anyanyelvünk – elsősorban a beszélt nyelv – az utóbbi években hátrányos változásokon ment keresztül, s ez a folyamat még korántsem tekinthető lezártnak. Mivel azonban minden mindennel összefügg, vadászati szaknyelvünk épsége – és szépsége – is áldozatul esik a káros folyamatoknak.

Csiripőri nokival

Miről is beszélünk tulajdonképpen? A leginkább szembeötlő jelenségek a rövidítés, egyszerűsítés és az infantilizálódás, azaz gyerekes elemek megjelenése, amelyet én – az egyszerűség kedvéért – csak gügyögésnek nevezek. Például már akkor is égnek állt a hajam, amikor pár éve a *csiripőri nokival, ubisalival* szöveget halhattam, vagy talán olvastam valami jó kis alternatív étlapon. Akkor még nem gondoltam, hogy az *üzizni* (üzenni), *ismizni* (ismerkedni), *talizni* (találkozni) kifejezések hozzájuk hasonlókkal együtt megjelennek majd a nyelvben. Attól is mocorog a bicska a zsebemben, ha valaki, mondjuk, egy aranyos kisgyereket látván kezét összecsapva így szól: *jaj, de édi ez a bébi!* A minap a televízióban egy ismert politikus beszédében azt mondta: *tulkép*, nyilván arra gondolt, hogy *tulajdonképpen*. Mostanában az emberek egy része nem vállalja, hanem *bevállalja* a feladatokat, a *be* igeikötő használata általánossá vált, eltüntetve a korábbi változatos igeikötőhasználatot.

Az itt említett „furcsaságok” okait sokan próbálják megfejtetni, amire mi most a teljesség igényével aligha vállalkozhatunk. Mindenesetre valószínű, hogy az általános műveltség karcúsodása játssza a történet egyik főszerepét. Szomorúan tapasztalom, hogy az emberek legnagyobb része nem olvas könyveket, legfeljebb si-

Változó vadásznyelv

Detrich János

ralmasan összefércelt ponyvairodalmat, a többség számára a szellemi táplálékot a hajmeresztően bugyuta televíziós szappanoperák és az amerikai kultúrszemét biztosítják. A leegyszerűsített, lerövidített szóalakokért pedig alighanem a számítógépen folytatott kommunikáció tömörített közlési kényszere és a mobiltelefonon küldött szöveges üzenetek betűspórolási szándékai a felelősek. Természetesen elismerem, hogy a kérdés magyarázatát nem lehet ilyen röviden elintézni.

Nos mielőtt olvasóink valami rettenetes nyelvészeti szakkikket gyanítanának, máris mondom, hogy ilyesmiről szó sincs. A lényeg, hogy a vadásztársadalom sem lehet védett az itt sorolt hatások ellen. Vadászok között, a hétköznapi nyelven „civil” témákról beszélgetve is feltűnnek egyre-másra a „nyelvi trehányóságok”, bár meg kell mondanom, hogy nem olyan terhelő mértékben, mint amennyire ez a társadalom egyéb csoportjaiban tapasztalható.

A szakmai nyelv használatával viszont már másként állunk. Sajnos igaz, hogy szép és különlegesen gazdag vadásznyelvezetünk ismeretében kevesen jeleskednek manapság. Pedig tény, hogy az igazi vadásznak maradtalan otthonossággal kellene tájékozódnia a vadászbeszédben, a szakkifejezések között éppen úgy, mint az erdők és rétek világában. Biztos vagyok azonban abban, hogy manapság a kezdő vadásznak e szempontból nehezebb a dolga, mint bármikor eddig lehetett, ugyanis már az előtűk járó középkorosztály sem elég jártas e tudásban. Sok múlik ezen a téren a jól képzett, elhivatott hivatásos vadászokon, mert ahogy az öreg szólás tartja, „megérik a beszédvetése”, a figyelmes fiatalokból lesznek a hagyományokat tisztelettel őrző, a tudást tovább hordozó, nyitott szemmel járó „vadőrök”.

Minden szakmának, foglalkozási ágnak megvan a maga szókészlete, amelynek helyes használatára törekszik. Hogy is nézne ki, ha például egyik esztergályos a másiktól így kérné az esztergakést: „add ide azt a vasat!” A vadászéletet színesebbé teszi a szaknyelv pontos, szabatos használata, másrészt mindennek van rendes magyar neve, ezért hívjuk például a szarvas szemfogát *gyöngyfognak*, és nem *grandlinak*.

Minden változik körülöttünk, ez alól a nyelv sem lehet kivétel. Egyáltalán nem mindegy azonban, hogy a változások mely irányba haladnak. Így aztán, ha vadászati nyelvünk változásait figyeljük, semmi okunk sem lehet az elégedettségre.

Betűtúra

Nos innen épp elindulhatunk egy rövid felderítőútra a vadásznyelvezet kialakulását illetően. A régmúlt veretes kifejezései közé német eredetű kifejezések, illetve az eredeti német szavak tükörfordításai keveredtek azokban a századokban, amikor a vadászati szakszemélyzet vezetői német vagy cseh származású személyekből toborzódtak. BÉRCZY KÁROLY 1860-ban kiadott műve például rengeteg régi magyar vadász-kifejezést tartalmaz, de megjelennek benne az említett németes szavak is. Nemrég reprint kiadásban is megjelent, forgatása minden vadász számára hasznos elfoglaltság.

A német nyelvi hatások megszűntek, a kifejezések viszont maradtak, és az egyszerűsödés, valamint a helytelen használat egyre gyakrabban jelent meg a gyakorlatban. A nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján hallottam először a *lapátsövű puska* kifejezést, először nem is értettem, miről van szó, aztán kiderült, hogy ez a hagyományos, vízszintes csöelrendezésű sörétes duplapuska új, önkényes elnevezése.

A különféle hívósípoknak is van szép régi neve, ez a *csalsíp*, de sehol sem hallom, hogy valaki így használná. A kérődző vadfajok fiatal egyedek kormeghatározására ma már csak az idei, egy-, két-, hároméves megjelölések használatosak. Senki sem mondja már talán, hogy *erősen ígéretes harmadfű bikát látam hajnalban*. Ragadozó madarainkat sokan egyszerűen csak a *görbecsőrűek* gyűjtőnévvel illetik, nemre és fajra való tekintet nélkül. A kisragadozók pázására használt *pacsmagolás* kifejezés is feledésbe merült az idők során, de a róka esetében használt *koslatás* szavunkat sem sokan alkalmazzák. A régi vadászok még az évszakokat, hónapokat is az arra az időszakra jellemző természeti jelenséggel, a jellemző vadfajok szokásaival illették: *rókakoslatáskor*, *szalonkaidőben*, *kökényéréskor*.

Vajon hová is szálltak Bársony István, Széchenyi Zsigmond, Fekete István, Kittenberger Kálmán jeles mondatai, megragadó történetei, amelyek nemcsak műveltségüket, de a természet iránt érzett szeretetüket és tiszteletüket, a vadászatért tanúsított rajongásukat is kifejezték? Itt kapcsolódik össze a vadászat és az olvasás, napjaink rohanó életet élő vadászainak arra már igen kevés az ideje. Pedig ha ugyan szépirodalmat nem is, de egye-

bet még olvashatnak. A vadászlapokban is megannyi értékes írás található, de most nemcsak erre gondoltam. 1976-ban jelent meg EÖRDÖGH TIBOR *Vadászok nyelvén* című alapos magyarázatokkal ellátott vadászati szakszógyűjteménye. Ma beszélt vadászati szakszókincsünknek olyan átfogó leírását adja, amely bátran felveheti a versenyt a legfrissebben kiadott nagy vadászati enciklopédiákkal is. Nem terjedelemben és látványosságban gondolom természetesen, hanem szakszerűségben – és ez az elsőrendű szempont. Sajnos a könyv beszerzése nem egyszerű, mert csak alkalmyszerűen bukkan fel az antikváriumokban egynémely hagyatékból származó példány. Remélem, valamegyik kiadónak hamarosan eszébe jut, hogy legalább néhány ezer példányban közreadja, mert vinnék, mint a cukrot. Gazdag vadászati tapasztalatról és gyakorlathoz tanúsító szómagyarázatai révén nemcsak hasznos és alapvető kézikönyv, hanem érdekes olvasmány is, alapmű.

E területen rendkívül érdekes és alkalomadtán igen nagy haszonnal forgatható műnek tartom JOLSVAY–STEINMANN–SZILY: *A magyar állatvilág szótára* című könyvét. A hazánkban előforduló legfontosabb állatfajok nevei szerepelnek mintegy 12 ezer szócikkben, s ami a lényeg, ezeknek ismert népies elnevezései is.

A vadászati nyelv helyes, szabatos használata jellemzi a vadászt, hogy mennyire elterjedt a kulturált beszéd, az pedig az egész vadásztársadalmat. Gazdag, hosszú időre visszatekintő vadászati hagyományainknak szerves része a szóbeli kultúra is, van tehát miből merítenie annak, aki ezt fontosnak érzi. Vadászati szókincsünk, vadászbeszédünk nem enyészhet el más elvesztett hagyományaink módjára.

Véreb munkában

Kammermann Péter

Zilai János fővadásszal, vérebvezetővel és nemzetközi teljesítménybíróval beszélgettünk a véreb bevezetésének alapjairól, vérebes praktikákról.

Valamikor még a „nagy állományapasztások” idején történt meg az eset. Január vége volt, nyomokban még hófoltok tarkították a karapancsai erdőt. Akkoriban mindennaposak voltak a házi riglizések, mivel hatékonyan kellett lennie a szakszemélyzetnek. Előző este lázas voltam, de ezt másnapra legyűrte az ifjonti „hajtóláz”, így jómagam is részt vettem ezen egyszerű gyaloghajtóként. Kora délutánig mentünk, szépen szólt a puská. A pontos végeredményre már nem is emlékszem, mivel ez a nap nekem nem erről maradt emlékezetes. A végén, a vadászok összeszedésekor derült ki, hogy van egy sebzés a töltésoldalban, amit a szakszemélyzet tagja 243-as kaliberű golyóssal „követett” el. Mindenki elköszönt és hazaindult, de mi csak hazaugrottunk a kutyáért a vadászhoz, majd vissza a sebzett borjúhoz. Ekkora már körülbelül le is telt a kötelező 3 órás várakozási idő! Mivel nyílt helyen történt a sebzés, a kutya könnyen vette fel a nyomot, és határozottan követte. A véryom jól kontrollálható volt a hófoltokban. Az erdő mélyére érve nehezedett a feladat, mivel az egész délelőtt mozgatott területen, sok friss szarvasnyom keresztezte a sebzett csapáját. Ez azonban a profi kutyának nem okozott gondot.

Fordult a borjú

Az erdőtomb széléhez érve megfordult a borjú, és egy félkört leírva visszaindult a töltés irányába. Kezdtől sötétedni, és lassan felkúszott a telihold. A kutyát nem kellett kontrollálni, magabiztosan ment a nyomon. A hold már magasan járt, amikor is egy kidőlt fa mögül felkelt előttünk a borjú, ellötte kalimpáló lába egyértelművé tette, hogy ő a keresett. A vérebvezető hajszára engedte a szálerdőben a kutyát. Pár perc után felhangzott az öblös állóra csaholás, amely megdobogtatta szívünket. Én hátramaradtam, de távcsövémmel mindent jól láttam. A hannoverivel volt elfoglalva a sebzett vad, így könnyebben ment a rácskerelés. A vérebvezető a szinte nappali fényt nyújtó hold irányába emelte utánkereső puskáját, hogy lássa a célgömböt, majd lassan leengedte a borjú irányába. Ekkor dördült a lövés. A sebzett vad életlenül esett össze. Sokáig csendben álltunk ott, megadván a végtisztességet a vadnak a telihold fényével ezüstösen átvilágított karapancsai feketediósban. A rutinos vérebes párosnak Zilai Jánosnak és kutyájának, Valkói Basának, alias Jakabnak ez is egy munka volt a háromszázharmincegy közül, de mindannyiunknak maradandó élményként szolgált ez a parádés utánkeresés.

Nézd meg az anyját...

János véleménye szerint a kiválasztás már a szülőkkel elkezdődik. Ha szimpatikus a szülőpár, jól is dolgoznak, mellette még külsőleg is megfelelnek az elvárásoknak (azaz nem elég, hogy szép legyen, ha-

nem még jó is), akkor onnan érdemes a kölyköt beszerezni. Nemzetközi teljesítménybíróként még szélesebb lehetősége van munkában megfigyelni a kutyákat, és véleménye szerint a hazai vérebállomány egyre jobb.

A kiképzésre szánt kölyökkutya tanítását minél hamarabb el kell kezdeni. János mottója ezen a téren így hangzik: „Amit a Jancsika nem tanul meg, azt a János sem fogja.” A mai világ embergyermekai hihetetlen gyorsasággal sajátítják el a számítógépes ismereteket, míg az idősebbeknek ez komoly kihívást jelent, pontosan így működik ez egy „kutyagyerek” esetében is a nyomolvasást tekintve.

A ház körüli foglalkozások során ne gondoljunk valami kemény katonás alapképzésre, hanem a játékoságon van a hangsúly. Az elején ehhez elég még csak például páriszit elhúzva csapát készíteni egy-két, majd húsz-harminc méteres távolsáig, hogy felkeltsük a kiskutya érdeklődését, és a mélyen tartott orral való keresésre rászoktassuk. Ekkor kell megtanítani az egyik fontos vezényszóra is: Keresd! A figyelmes gazda hamar észreveszi, mit kedvel a kis tanítvány, mi az, amivel örömmel játszik. Ez később úgy rögzül, hogy még vén fejjel is kedvenc játéka maradhat a kutyának. Minden etetésnél a tálka előtt a kutyával gyakoroljuk a fektetést, így pár hónapos korban ez már rögzül, mivel a vérebnek különösen a „kaja” körül forog a világ! A játékkal fűszerezett alapképzés során bensőséges kapcsolat alakul ki kutya és vezetője között.

Minél többet kell a kiskutyát a vadászterületre kivinni. Ha sokat van kint a mindennapos területellenőrzések, bejárások során, annál otthonosabban viselkedik ott, ismeri a szagokat, a zörejeket, a terepet. A kutya állandóan keresi gazdájával a kapcsolatot. Zilai János ezt használja ki a helyben maradás és elfektetés tanításánál is. Esti vagy hajna-

Bajlesz mélyen tartott orral keres.

li lesre magával viszi a tanítványt. A les lábához leteríti a hátizsákot, ő maga pedig felmászik a létrán, a kiskutya megpróbál a gazda után eredni, de nem tud, ezért egy idő után elbizonytalanodik, pihenőhelyet keres. A nyirkos, párás fűben a kis kölyök hamar rájön arra, hogy a gazda szaganyagával bőségesen telített hátizsák a legmelegebb pihenőhely, és rátelepszik. A gazda a lesről mindig szemmel tudja tartani, ha rosszban törné a fejét, akkor egy pisszentéssel helyrerakhatja! Ez a módszer pár alkalom után eddig minden kutyánál „bejött”.

Kürttel könnyebb!

Az erdei tájékozódást segíti elő a következő tanítási módszer is. Az otthoni etetés során János egy kis kürtöt megfúj, ezzel szólítja az etetőtálhoz a tanítványt. A kiskutya hamar összeköti a kellemes élményt a kürt hangjával. Ez terepi körülmények között még fokozható. A területen autózva a se-

gítóval hátrahagyja a kiskutyát, ő maga pedig elsétál a fedett terepen. A kürt megszólalásával egy időben kiengedik a kiskutyát, és az orrát használva a gazda csapáján keresgélve hamar célba ér. A kor előrehaladtával nyújtható a távolság. Pár perces gyakorlást megér, mivel éles helyzetekben aranyat érhet.

A lövéshez szoktatás is folyamatos, először kispuska távolabbról, majd sörétes és végén a golyós.

A klasszikus bevezetéshez, az egészséges hideg csapás módszerhez eddig Zilai fővadásznak nem volt szerencséje. Sokszor megpróbálta, de a körülmények mindig, úgy alakultak, hogy nem jött össze a teljes siker. Hol sok volt az egyéni nyomot keresztező friss nyom, vagy nem volt egyértelműen kontrollálható a magányos vad nyoma. A hazai – nagy vadbőséggel rendelkező – területeket tekintve ez nem mindig kivitelezhető sikeresen. Éppen ezért ő megfelelőnek tartja a csapacipős módszert is. A németek az előbbi klasszikus példára esküsznek, de módszertől függetlenül mindkét országban található jól kiképzett kutyák.

A fiatal kutya esetében használható a besőrész, mivel nagy felületen kenődik és intenzív illatot hagy. Ez bővíthető vérrel, de János a vért csak arra használja, hogy a kiképezendő kutya megtanulja mutatni a kenéseket. Csapafektetés közben a cserjék, fák oldalát megkenve a kutya hamar rámutat orrával a gazdát megnyugtató jelre.

Minden esetben fontos a következetesség! Az alapfegyelem rögzítésével párhuzamosan, a véres besőrésztől folyamatosan juthat el a kiképzés a száraz tüdön keresz-

tül a csapacipőig. Fokozatosan kell nehezíteni a terepi körülményeket, a kaszált rétről lassan lehet áttérni az etetőhelyen, dagonya környékén, műúton, vasúton és vízen keresztül fektetett mesterséges nyomig. A fektetés és keresés között eltelt időt óvatosan lehet növelni. Nagyon sokat lehet rontani a kutyán akkor, ha valaki „bűnbe esik” például egy korai hajszával.

Jegyzeteljük!

Beszélgetésünk közben János kis könyvet vesz elő, amelyből sorolja jelenlegi kutyája – Bajlesz – statisztikáját. Dátum, csapa hossza és ▶

A csapacipő felszerelése.

OUTLANDER HU
Allandó kedvezmények, széles termékkínálat minden típusú pick-up gépkocsinál!
Akción árlistánkat keressé honlapunkon!

Outlander De-Luxe Sport kabin
luxuskivitelű illetve munkakabinok minden extrával felszerelve
349 900 Ft + Áfa **AKCIÓN**

Steel-Top acél kabin
acél félelptető hátsó ablaktörővel
369 900 Ft + Áfa **AKCIÓN**

Top-Start platófedél
45 fokban és vízszintes állásban mérhető félelptető
349 900 Ft + Áfa-tól **AKCIÓN**

Alu-Cover platófedél
aluminium platófedél sőzítőkerettel
319 900 Ft + Áfa **AKCIÓN**

Nemesacél kiegészítők
gallytörő rúcsok, előállók, kőharitók, borításvédők érvényes műbizonylattal
69 900 Ft + Áfa-tól

Platóbélés
amerikai platóbélés, peremes és perem nélküli kivitelben is
54 900 Ft + Áfa-tól

Outlander Kft. 1033 Budapest, Szentendrei út 89-93. (bemutatóterem)
Mobil: 06-20-9 675 873, 06-20-9 876 876; Tel: 430 1135; Fax: 430 1136
email: info@outlander.hu www.outlander.hu

Browning Acera Standard
golyós vadászfegyver
30-06 és 300WM kaliberben kapható.
273 000 Ft

234 000 Ft

SZENT HUBERTUS KFT.
7400 Kaposvár, Fő u. 40.
Tel.: 82/430-099, 430-100, fax: 82/511-268
E-mail: tibald@t-online.hu

Megnyílt Magyarország legújabb internetes áruháza.

Hatalmas nyitási akciók a készlet erejéig.

ruházat • légpuska • kések • éjjellátók • kiegészítők

EXAKTA
spektiv 15-45x60
Régi ár: 35 900 Ft
Top Ár: 25 900 Ft

MINOX
BD 8-14x40 BR ED
Régi ár: 249 000 Ft
Top Ár: 205 900 Ft

VANGUARD
SDT 8x56
Régi ár: 153 990 Ft
Top Ár: 79 900 Ft

LEICA
GEOVID 8x56 BRF
530 000 Ft
+ ajándékutalvány
50 000 Ft értékben

www.vadasz.shop.hu

Telefon: 20/9596-375

ideje, valamint a vezetőnek szóló pár szavas értékelés. Mindenféle képpen érdemes jegyzetelni, mert hosszú távon érdekes következtetések vonhatók le. Ezek a bejegyzések egy bizonyos kor után elmaradnak, amikor a kutya már biztosan megy a másnapos nyomon. Érdekes történetet veséztünk a kiskönyv alapján. A bajor hegyi vérebbel másnap reggeli mesterséges csapatát keresve, még az elindulás sem sikerült, a kutya a nagy melegben „se kép, se hang” állapotba került, leblokkolt. János nem adta fel, estefelé visszament és újraindította a kutyát. A hűvösödő időben, amikor is a pára még tartotta az illatanyagokat, Bajlesz hiba nélkül végigment az azóta még öregebb nyomon.

Zilai Jánosnak ez az első bajor hegyi vérebe, eddig csak hannoveriekkal foglalkozott. Arra a kérdésre, hogy mi a különbség a két fajta között, még nem akar megszemenő következtetéseket levonni, de annyi már leszűrhető, hogy az eddigi kutyáihoz viszonyítva a jelenlegi egy élénkebb, mozgékonyabb típus. Ahogy mondja, a feje

állandóan jár, mint a kobráé, semmi nem kerüli el a figyelmét még az autóban ülve sem. Az is az igazsághoz tartozik, hogy ahány bajor vérebes látta a kutyát, eddig egybehangzóan állították, hogy ilyen nyugodt példánnyal még nem találkoztak.

Hosszú vérebes pályafutása alatt többször is előfordult, hogy negyvenórás sebzésen is eredményes utánkeresést produkáltak kutyáival, igaz, ez addig csak vaddisznósebzésnél sikerült, szarvas esetében a hannoveriekkal ez nem jött össze, azonban a bajor hegyi vérebbel, fiatal kora ellenére már több ilyen is túl vannak.

János szeret kísérletezni, ezért megpróbálta modellezni a hajtások után előforduló szituációkat. Hosszabb csapatát fektet, középtájon keresztülhúz egy másik imitált nyommal, mondjuk, özbört keresztülhúz egy vaddisznó tüdejével készített vonszalékon, körülbelül húsz méter hosszan. Amennyiben a kutya bepróbálkozik a másik öznyommal, így könnyen kiigazítható. Gondoljunk csak bele, mennyire életszerű a szituáció!

Amikor kevés az ideje az embernek a szükség hoz egyszerű megoldásokat a csapafektetés terén. Egy hosszabb bot, madzag és egy tüdődarab, valamint egy autó kell hozzá. Igaz, ez a módszer csak fedetlen terepen, réten, kaszálón alkalmazható, de ott kiválóan. Az imitált rálövés helyétől az ablakon kilógatott botról lelógó tüdőt lehet húzni. Még ha alapjáraton is gurul az autó, akkor is össze-vissza pattog a „tüdőlabda” a földön, buckákon, kevés illatanyagot hagyva maga után. Nincs embernyom, és a kerek is egyértelmű támpontot adnak, így jelölni sem kell. Kutyát próbál munkára!

Mivel minden kutya más és más, azaz mindig az adott kutyához kell igazítani a kiképzést, ezért sablont nem lehet állítani. De egy biztos – foglalja össze Zilai János beszélgetésünk végén –, a sikeres vérebes munkához az alábbi három dolog kell: jó adottságú kutya, hozzáértő vezető és lehetőség. Ha nincs meg mind a három egyszerre, akkor ott nem lesz siker, nem lesz kerek a történet.

Vadász mozaik

Vetélkedő kisiskolásoknak

Az első magyar állatregény írója Sárkeresztesen született 1855. november 15-én. *A rab király szabadon* című korszakos művét negyvenhárom további követte. Életműve egyik gyöngyszeme a *Kalandos élet* című novella, mely magán viseli mindazokat a jegyeket, melyek a természetírás aranytollú mesterévé teszik. A műhöz *Terék Mihályné* tanítónő készítette el egy vetélkedő forgatókönyvét kisiskolások számára. A vetélkedő teljes anyaga megtalálható a Bársony István Alapítvány honlapján (www.barsonyistvanalapitvany.hu). Az alapítvány arra kéri a pedagógusokat, olvassák el szeptember hónap novelláját, és töltsenek el egy játékos órát a gyerekekkel. Ha a vetélkedő sikeresen megvalósul, fényképes formában számoljanak be róla az alapítvány számára, hogy honlapján ezt a későbbiekben közzétehesse. Amennyiben az érdeklődőknek nincs internetelérése, de szívesen csatlakoznának, ezt postai úton is megtehetik, nyomtatott anyagot kérhetnek (Bársony István Alapítvány, Dr. Csiák Gyula ügyvezető, 8051 Sárkeresztes, Béke tér 4.).

MITSUBISHI – A GÖRDÜLŐ GYÉMÁNT

2.5 literes turbodiesel motor
240 Nm-es nyomaték
ABS
automata légkondicionáló
Dupla légzsák
könnyűtér felrakó
elektromos elő- és hátsó ablakok
elektromos állítható, fűthető külső tükrök
első kőfénytörő

A szarvas szarvakkal rendelkező állatok elkerülését szolgáló új 200 MPX-ELR állatnyomérő.

3 év vagy 100 000 kilométer garancia – az első 2 év kilométer korlátok nélkül

MITSUBISHI L 200 GLS MOST 4 790 000* FORINT + AFÁÉRT AZ ÖNÉ LEHET!

A részletes ár táblázaton márkakereskedésünkben.

Géinger Auto Kft.
2900 Komárom, Balthazy út 1. Tel.: (34) 346-132

2900 Tatabánya, Akutmány u. 3/A Tel.: (34) 513-368

DIANA SIOFOK
VADASZBOLT
Blaser
márkakereskedés

Blaser ruházat
ZIPP INSURANCE 3.1100
SÁRER-7

Tel: 30/9166066 vagy 84/312-352
Mód. Csallóköztermeti h/ó
8400 Siofok, Szt. László u. 19

Akciós jávor- és rénszarvasvadászat Finnországban!

2006. okt. 26–31.,
2006. nov. 16–21.,
2006. nov. 23–28.

Ugray Tamás által kísért kékkesvadászat Kínában!

2007. március vége / április eleje

VADASZATSZERVEZÉS

Mobil: 30/9155-028
Fax: 29/319-199
E-mail: attila.paller@pa-contact.hu
www.pa-contact.hu

VÁRERDEI Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

Vadászterületünk, az ország legszebb táján, a Bükk-hegység északnyugati részén, a „Bükk kapujában” található. Romantikus környezet, jó levegő és csodálatos jellemzők.

Kiváló vadászati lehetőség Vadász vendégeinknek, valamint felhívni kívánjuk a figyelmüket a családtagjaink számára.

Vadászatra jelentkezés:
3643 Dédestapolcsány, Várerdő Tanya +36-30-823-2216
www.vadaskert.hu info@vadaskert.hu

Sikeres vérebvizsga Romániában

A Magyar Véreb Egylet segítségével 2006 augusztusában sikeres vérebvizsgáztatás zajlott Romániában. A korábban megkezdett és eredményesnek mutató együttműködés újabb állomásaként a román vérebklub, a Limier Club vérebvezető tanfolyamot szervezett a Fogarasi-havasok lábánál fekvő Árpáson, ahol az ez év májusában a Sefag Zrt. Lábodi területén megtartott vérebvezető tanfolyam folytatódott.

Ezúttal Böhm István tenyésztésvezető és Buzgó József elnök tartották a jórészt gyakorlati foglalkozásokat, melynek csúcspontjaként, Romániában első alkalommal került sor két helyi vérebvezető és vérebük elővizsgájára. Pompil Varga Krok nevű, Szlovákiából származó bajor hegyi vérebe, valamint Bögözi András Fruzsina névre hallgató, Magyarországról származó hannoveri vérebe sikerrel teljesítette a mesterséges csapák kidolgozásából, valamint fegyelmi gyakorlatokból álló feladatsort, így sikeres vizsgát tettek.

A rendezvény megnyitóján 7 véreb sorakozott fel, ami igen örömteli pillanat volt, figyelembe véve, hogy mindössze egy éve alakult meg a klub. A véredek nagyobb része Magyarországról került Romániába, köztük az MVE önzetlen tagjainak – Bubán István, Jung Jenő, Buzgó József – ajándékként 3 hannoveri véreb.

A nagy érdeklődéssel kísért rendezvény egyik kiemelkedő eseménye volt, amikor a házigazdák külön kérésére sor került egy medvecsapa kidolgozására is. A bemutató jellegű munkát Buzgó József és saját tenyésztésű hároméves vérebe, Körcsönyi Kapitány végezte, aminek során a csapacipővel készült 7-800 méteres medvecsapát 24 órával elkészülte után, jó tempójú, hibátlan munkával dolgozták ki.

A három hannoveri véreb, amelyet az MVE tagjai ajándékoztak a román vérebeseknek, jó kezekbe került, s figyelembe véve az igyekezetet, amellyel az ottani vérebvezetők munkához láttak, remélhető, hogy a vérebzés tenyésztésbázisa is mielőbb kialakul Romániában!

*Dr. Buzgó József,
az MVE elnöke*

(a szerző felvételei)

SCI Rekordok könyve

McElroy, a Safari Club International alapítója, időben rájött arra, hogy különleges „állatfaj” a vadászember. Ennek az az alapja, hogy a vadászok szeretik megosztani eredményeiket – például trófeáik méretét – másokkal.

A vadászok eme gyengeségére építette az SCI a Rekordok könyve koncepcióját. Erre azért is volt már égető szükség, mert tudvalevő volt, hogy a konkurens Rowland Ward nem tudott lépést tartani a vadászok igényeivel. Mind több lett az olyan vadászható faj, amelyek nem szerepeltek a Rowland Wardban. Emellett trófeabírálati képletei is mind jobban elavultak, aminek az volt az oka, hogy a trófeák rangsorolásánál évtizedek óta csak egy-két értékmérő tulajdonságot vettek alapul (pl.: a szarvhossz mellett nem nézték a szarvtő vastagságát, amelyből tudvalevően az életkorra következtethetünk). Ezt a vákuumot is érezte McElroy, amikor megalapította az SCI Rekordok könyvét.

Jelenleg a Safari Club International által kiadott Rekordok könyvének négy kötete van. Ezekből kettő foglalkozik Afrikával, egy az észak-amerikai őshonos és betelepített fajokkal, és az utolsó kötet a világ maradék összes országát tartalmazza, beleértve Európát és Dél-Amerikát is.

A Rekordok könyvében megtalálhatók mindazon fajok is, amelyek már nem vadászhatóak, de mint trófeás nagyvadak információként szolgálnak. A legtöbb fajnak az alfajai is szerepelnek a kötetekben, azokat, melyeket a Safari Club úgy ítél meg, hogy megérdemelnek egy-egy külön kategóriát.

Attól függően, hogy egy faj mennyire népszerű és mennyire közönséges, a könyvben 5-300 példányszámig található meg rekordjai. Ami a legfontosabb, hogy minden fajról rövid leírást is kap az olvasó. Az elejtett példányok adataiból a tapasztalt vadászok látják, hogy napjainkban melyik országban esnek a legkiválóbb példányok. Ez akkor különösen fontos a vadásznak, ha szafarit tervez. Nem csupán a trófea összpontszáma szerepel a kötetekben, hanem annak fő jellemzői is, mint a hossz vagy a bázisvastagság. Ezen adatok birtokában könnyen összehasonlíthatók az egyes egyedek.

Minden fajnál feltüntetik azt a minimális pontszámot, amelyet

az adott trófeának el kell érnie ahhoz, hogy bekerülhessen a kötetbe.

Talán az egyik legfontosabb felosztási kritériuma a Rekordok könyvének, hogy a zárt kertben terítékre került trófeákat külön ranglistán kezeli, elkülönítve a szabad területen elejtettektől. Különösen fontos ez a mai világban, amikor lépten-nyomon agancsmánipulációkba ütközünk.

Azzal, hogy az SCI a Rekordok könyvét rendszeresen kiadja, és benne rangsorolja a különböző trófeákat, azok minőségének megőrzését teszi lehetővé. Hiszen mindannyian büszkék vagyunk eredményeinkre, és ezt a világ tudomására is szeretnénk adni – erre találták ki a Rekordok könyvét. Mivel a vadásznak számít a trófea milyensége, ezért a vadásztató számára is az a legfontosabb. Mindenkinek a kiváló példányok megléte a fontos, és mivel a trófea az egyed fizikai állapotának és genetikai képességének egyik legbiztosabb értékmérője.

Az SCI vezetősége

Az SCI vezetősége a következőkre hívta fel figyelmünket Hol sírjaink domborulnak – Kölcsey István emlékére című, 34. lapszámunkban megjelent cikkünkkel kapcsolatban:

Kölcsey István trófeáinak nagy részét nem a szabad természetben, hanem texasi farmokon lőtte. Tudvalevő, hogy ezeknek a trófeáknak az értéke meg sem közelíti a szabad területeken terítékre hozott trófeáikét. Továbbá az SCI Rekordok könyvében Kölcsey Istvánnak nem hatvan trófeája szerepel az első tíz között. Az SCI nyilvántartása szerint „csak” 18 trófea kapott helyet a „Top Ten”-ben, és azok jó része is zárt területekről származik.

Az 1997-ben piacra dobott első generációs Land Rover Freelander még a Rover érában született, és megbízhatatlansága ellenére óriási sikert aratott. Az azóta eltelt 9 év alatt azonban sok minden megváltozott. A Ford megvette a Land Rover-t, és ez óriási minőségi ugrást jelentett a gyár életében.

Land Rover Freelander

Második generáció

Kasza László

A II. generációs Freelander tehát a Ford fennhatósága alatt született újjá, és lépett előre akkorát, amekkorát sikeres elődök leváltásakor ritkán tapasztalhatunk. A sors fintora, hogy akárcsak a Jaguártól, a Land Rover-től is meg kíván válni a Ford.

A legkisebb Land Rover 10 cm-rel szélesebb és 5 cm-rel hosszabb, mint elődje, de a formatervezők olyan jó munkát végeztek, hogy az autó nagyon arányos és masszív lett. Nem szakadtak el különösebben az eredeti formától, csupán – úgymond – „felnöttesebb” stílust kölcsönöztek neki. A szélességre az szolgált magyarázatot, hogy az új Volvo S80, a Ford S-Max/Galaxy páros, illetve a következő generációs Ford Mondeo platformját vették alapul, igaz, a tengelytávból lecsíptek 20 cm-t.

A kerékfelfüggesztések elöl és hátul is függetlenek, éppúgy, mint azt a hobbiterepjáróknál megszokhattuk. Ez úton pontosabb vezethetőséget, jobb úttartást és kényelmesebb rugózást eredményez. Ami a hajtásláncot illeti, szintén komoly változások történtek. A motorok továbbra is keresztirányban helyezkednek el az autó orrában, akárcsak egy hétköznapi személyautónál, viszont a hátsó hajtásról már nem viszkokuplung, hanem a sokkal gyorsabban reagáló, elektronikusan szabályozott haldexkuplung gondoskodik.

Aki rokonságot vél felfedezni a Volvo összkerekes modelljei és írásunk főszereplője között, az nem jár messze az igazságtól. A többlettárcsás, olajban futó tengelykapcsoló akkor adja hátra a hajtónyomatékot, ha az első kerekek kipörögnek, egyébként a hátsó kerekek nincsenek hajtva. Szélsőséges esetben viszont a nyomaték 100%-a is hátrajuthat. Erre a viszkokuplung nem képes.

A motorok terén szintén nagy az ugrás. Kezdetben mindössze egy benzines és egy dízel erőforrással lehet csak kapni a Freelandert. A benzines az a 3,2 literes soros hathengeres, amely szintén az S80-as Volvóban teljesít szolgálatot. 233 LE-s teljesítményét 6300-as fordulaton adja le, de nyomatékának jelentős részét már 2000-es fordulat közelében is tudja mozgósítani. Ehhez a motorhoz kizárólag 6-os automata váltó társítható, amely hasonlóan a 6 hengeres motorhoz, rendkívül jól sikerült.

Akinek nem imponál a benzines 15,8 literes városi fogyasztása, az hamar kiköt a 2,2 literes 160 lóerős, 4 hengeres dízelnél. Ez a motor a technikai csúcst képviseli a maga kategóriájában. 400 Nm-es maximális nyomatéka már 2000-es fordulaton jelentkezik, és nem hinném, hogy bárki keveselné. A kényelmet kedvelőknek rossz hír, hogy ez az

Típus	3,2	TD4
Lökettérfogat (cm ³)	3192	2179
Hengerek száma	6	4
Teljesítmény (kW/ford.)	177 (233 LE) / 6300	118 (160 LE) / 4000
Forgatónyomaték (Nm)	317 / 3200 ford.	400 / 2000 ford.
Hossz. x szél. x mag. (mm)	4500x1910x1740	4500x1910x1740
Tengelytáv (mm)	2660	2660
Csomagtér (l)	755–1670	755–1670
Gyorsulás (s, 0–100 km/h)	8,9	11,7
Végsebesség (km/h)	200	182
Tömeg (kg)	1770	N/A
Fogyasztás, átlag (l)	11,2	7,5

erőforrás egyelőre csak 6 sebességű manuális váltóval kapható, de a jövő évtől automatával is elérhetővé válik.

A „kis” Freelander megőröklíti bátyjai elektromos arzenálját is, mint pl. a terrain response nevű elektronikai csodát. Ennek köszönhetően a beltérből egy kicsi kapcsoló segítségével választhatunk a fű / murva / hó, sár / földút és a homok programok közül. Az elektronika ezek szerint szabályozza a 4x4-es rendszert, a stabilizáló és kipörgésgátló elektronikát, illetve a továbbra is létező lejtmeneti elektronikát (HDC). Valódi difizár és felező nincs a hajtásláncban.

A második generációs Freelander belső tere teljesen megváltozott. A felhasznált anyagok minősége sokat javult, de az összeszerelés színvonalát sem lehet összevetni az előző generációéval.

A kifutó modell nagy sikere ellenére nem igazán volt megbízható és tartós szerkezet, ezen igyekszik változtatni az utód. A jelentős méretnövekedés a beltérben is érezteti hatását. Az előző modell sokat kritizált pontja, a csomagtartó is nagyot nőtt, a tetőig 755 liternyi poggyászt képes elnyelni. A kalaptartóig mért adatot a gyártó még nem közölte.

Az 1903-ban konstruált .600 Nitro Express golyós töltény sokáig a világ legerősebbjének számított, s nem kevesen éppen ennél kötöttek ki, amikor elefántra, kafferbivalyra vagy éppen orrszarvúra vadásztak.

A hónap tölténye

A legek lege

Kovács László

Mások úgy vélték, hogy ez azért már kicsit túlméretezett muníció, akármilyen vadról van szó, ők maradtak inkább az .577 Nitro Express-nél, vagy még inkább a .470 Nitro Express-t részesítették előnyben. Valamelyikük egyszer megkérdezte a .600-asok egyik fő kedvelőjét, hogy árulja már el, ugyan miért használja pont ezt a grandiózus kalibert? Mire az illető kapásból azt a talpraesett választ adta, hogy azért, mert nincs .700-as... Lett. Igaz, ehhez az kellett, hogy a Holland & Holland manufaktúra elkészítse dokumentáltan a legvégső .600 Nitro Express duplagolyósát. Erre valamikor a 20. század hetvenes éveinek közepén került sor. Meglehetősen jó üzleti fogás volt részükről, mert az utolsók rekordáron keltek el. Tucatnyi esztendővel később egy amerikai krózus, a Beverly Hills-i illetőségű William J. Feldstein Mozambikban vadászott elefántra egy .600 Nitro Express-szel. Megtetszett neki a kaliber, és a Holland & Hollandtól szeretett volna egy ugyanilyen duplát besze-

rezni. A cégvezető roppant módon sajnálta, de semmi áron sem volt hajlandó megmászítani a döntésüket – ott ugyan nem fognak neki újabb .600-ast készíteni! Mr. Feldstein viszont ragaszkodott hozzá, hogy kerül, amibe kerül, neki a világ legnagyobb kaliberű puskájára-töltényére van szüksége. Ilyen előzmények után került sor a .700 Nitro Express (17,8x89R) muníció megkonstruálására 1988-ban. A milliomos aktív segítségével Jim Bell a Brass Extrusion Laboratories, Ltd-től tervezte.

Alapnak, kiindulásnak a régi .600-ast választották, de inkább csak kinézetre, mert a .700-asnak nem csupán a lövedéke erősebb átmérőjű, hanem a töltény hüvelye szintén „termetesebb”, öblösebb, jóval nagyobb kapacitású. Tizen-négy gramm IMR 4831 jelzésű lőport tartalmaz. A 64,8 grammos Woodleigh típusú lövedék kezdő sebessége 610 m/s, csőtorkolati energiája pedig valamivel túlszárnyalja a 12 000 joule-t! Így hát letűnt az addig verhetetlen teljesítményűnek látszó .460 Weatherby Magnum amerikai lőszer dicsősége, ez valamikor, ha nem is a legnagyobb, de legalább a legerősebb tölténynek számított... Visszakanyarodva a .700 Nitro Expresshez, tudomásom szerint végül 1991-ben szabadalmaztatta a Holland & Holland firma. De már 1989-ben megalkották az első duplagolyós mintadarabot hozzá. Ez a fegyver valóságos életbiztosítást jelenthet – de csakis hozzáértő kézben! – a vastag bőrű veszélyes nagyvadfajok – elefánt, rinoceérosz, kafferbivaly, viziló – elejtésénél. Ám nemcsak módfelett hatásos, hanem egyúttal csodaszép is, már amennyire egy ilyen monstrum annak mondható. Royal Delux márkajelzésű, habos európai diófa agyazású, gyönyörű mélyvésettől díszített ez az oldalakatos Express. Tömege cirka 8,5

kg, csőhossza: 660 mm. Természetesen vaskos Old English gumi agyaltalppal látták el, de azért így sem tartozik a „gyerekjátékok” közé.

Félelmetesen jól kiegyensúlyozott darab, tehát könnyű vele célra tartani, ám minden lövésnél óriásit taszít a vadász vállán. Ezt az első példányt elsütötték nehéz vadra, az utána következő néhány darabot már nem biztos. Az ilyen furcsaságok inkább mániákus fegyvergyűjtők páncél-szekrényeiben lapulnak, mintsem hogy a vagyonokat érő drágaságukat kitegyék az időjárás viszontagságainak, töviskarcolásoknak, ütődéseknek, kopásoknak. Egy körülbelül harmincmillió forintot érő puskával nem „illik” így bánni. Az inkább tökebefektetés – nem romlik benne a pénz. Egy Holland & Holland duplagolyós értéke csak növekedhet a múltó évtizedek során. Úgy, mint – mondjuk – a Picasso-festményeké.

A töltényt a Holland & Holland cég, a Westley Richards, az A-Square és Wolfgang Romey forgalmazza. Puskát, elsősorban persze nehéz duplát, a puskaműves kisiparosoktól lehet rendelni. Érdekességként említem, hogy a német Hambrusch Jagdwaffen firma tolózáras ismétlőt készít hozzá.

A Nagyok Legnagyobbikának nevezhető .700 Nitro Express gyakorlati értéke véleményem szerint nem emelkedik a .470 vagy az .500 Nitro Express értéke fölé. Biztos, hogy nagyobb a megállítóereje azokénál, de a többletenergia felesleges. Aki nem képes egy támadó bivalybikát .470 Nitro Express-szel megállítani, az a .700-assal sem fogja. Másrészt közönséges használatra jóval olcsóbb mindennapibb, kevésbé csillagászati árú puskát tartani. Elméletileg a .700 Nitro Express roppant célszerű, de gyakorlatilag szinte már túl erős muníció a megállító puskákhoz. Inkább a rég kipusztult sárkánygyíkok elejtésére való.

Mindenesetre most pontosan ez jelenti az abszolút felső határát a golyós vadásztöltényeknek.

Vadászmozaik

Nyertesek

A Magasles havilap válasz-levelezőlapjait kitöltve visszaküldők között szerkesztőségünk öt könyvet sorsolt ki. A nyertesek névsora: *Béres András* (Szegvár), *Istenes Antal* (Budapest), *Jenes Szilvia* (Erdőkövesd), *Nagy József* (Rábaszentmihály), *Zsebő Tibor Mihály* (Márok).

Mind az öt nyertesnek gratulálunk, a könyveket postán juttatjuk el a megadott címekre. Természetesen szerkesztőségünk ezúton köszöni az összes visszaküldött kérdőívet, nagy segítséget jelent, hogy a Magasles havilap tartalmasabb, színvonalasabb és az olvasók igényeinek jobban megfelelő legyen.

A Magasles szerkesztősége

Idénynitő Szálkán

Az igaz szarvasvadászok szezonkezdeté szeptember elsejével indul. Ezt hivatott megnyitni ünnepélyes keretek között az évek óta megrendezésre kerülő szálkai rendezvény. A tavaly augusztusi szoboravató után, az idei évtől hivatalosan is itt kezd a vadásztársadalom a szezont.

Nagy István vendégvadász szerencséjének ékes bizonyítéka volt, hogy e szép rendezvény hajnalán sikerült terítékre hoznia a szálkai erdők nemes bajnokát, amelyet méltó helyén, a szobor előtt ravataloztak fel.

Az 1891-ben Reinspach János által elejtett gímibika életnagyságú szobránál bemutatott Hubertus misét a Baranya Vadászkiért Együttes kúrtszava tette még emelkedettebbé.

A szentmise után érdekes előadásokat hallgathattak meg az érdeklődők *Békés Sándortól* szoborról, ember és állat kapcsolatáról, a világról, valamint *Páll Endrétől* hazánk gímsszarvasállományának múltjáról, jelenéről és jövőjéről.

K. P.

(a szerző felvétele)

Összehasonlító táblázat

Kaliber	Gyártmány	Lövedék (g)	V ₀ (m/s)	E ₀ (J)
.450 Nitro Express	Pro Hunt	31,1 Woodleigh	655	6 801
.460 Weatherby Magnum	Pro Hunt	32,4 Woodleigh	820	11 104
.470 Nitro Express	Pro Hunt	32,4 Woodleigh	655	7 085
.500 Nitro Express	Pro Hunt	37,0 Woodleigh	655	8 091
.600 Nitro Express	Pro Hunt	58,3 Woodleigh	580	9 979
.700 Nitro Express	W. Romey	64,8 Fmj-RN	590	11 279

Az új Sako tolózárasról

Tudomásom szerint az 1970-es évek óta kerültek nagyobb számban finn golyós vadászpuskák Magyarországra. Minőségük mindig átlagon felüli volt, áruk – összevetve kedvező tulajdonságaikkal – sosem vészes. Aki Sakót vett, az biztos lehetett abban, hogy a közepesenél jobb termékhez jutott. Még ma is fogalomnak számítanak a régi Sako M. Vixen, M. Finnbear típusok, holott évtizedek óta leálltak a gyártásukkal. Ennek ellenére, ha valaki kitűnő állapotban lévő használt bukkant, akkor érdemes „lecsapni” rá, mert megbízhatóan működnek ezek a régi darabok.

Bármennyire elégedettek voltak a vadászok a Sako tolózárasokkal, egy idő után szinte minden cég új termékekre vált, ami jobban illik a modernebb idők szelleméhez. A gyár fennállásának hetvenötödik évfordulójára konstruálták, mutatták be nagy csinnadrattával új

golyósukat, amelyet egyszerűen Modell 75-nek kereszteltek. E gyártmánynak voltak kitűnő és hátrányos tulajdonságai egyaránt. Utóbbiak kevésbé számosak, ennek ellenére – nagyon okosan! – úgy döntöttek, hogy költséget nem kímélve, aránylag rövid idő múltán „ejtsék” ezt a modellt, miután idén piacra került ismertetésünk tárgya, a **Sako M. 85**. Elnevezése megintcsak a gyár fennállásának évfordulóját reklámozza.

Mondhatnám, e típus nem egyéb, mint a M. 75-ös alaposan feljavított, átkonstruált változata, ami voltaképpen igaz, de ez végső soron semmit sem von le az értékéből. Összevetve az elődjével, azonnal feltűnik, hogy agyazása könnyebb, szürke színű gumi agytalpa puhább. Pisztolyfogásos, pofadékos, egyenes formátuma elsősorban az amerikai piacnak szól, hiszen ez a design főleg ott hódít. Méltán, mert a legtöbb lövész számára kényelmes, és igazán üdvösen fogja fel a lövés-kor bekövetkező visszarúgás erejét.

A másik kellemes meglepetés akkor ért, amikor kinyitottam a zárt, hátrahúztam, majd újra előretoltam. Ennek az igazán fontos alkatrésznek immár sokkal könnyebb a járása, mint a M. 75-é volt!

Amin lenne még „csiszolnivaló”: a zárdugattyú felemelésének nyitási erejét kellene tán kicsit csökkenteni. Amúgy ez az alkatrész három szemölccsel reteszelt, zárfelülete jóval nagyobb, mint az elődjéé volt. Az adogató rugó által a tárból feladott muníció egész idő alatt, míg becsúszik a töltényürbe, a zárdugattyú ellenőrzése alatt áll, nem csúszhat félre, nem szaladhat keresztbe, teljesen biztosan a helyén köt ki. A zárfogantyút ütközésig hátra kell rántani, hogy az üres hüvely kivetődjék a fegyverből. (Ilyen téren pl. ez jellemző a Modell 98 Mauserre és „leszármozottaira” is.) Ha a tusból eltávolítjuk a fémrészeket, láthatjuk, hogy az illesztés megfelelő, valamint egy visszarúgásvédő fémlamezt csavaroztak a tár elé. Nem rossz ötlet, mert nyúlványa védi az agyazást a megpedestől. A biztosító ugyanaz, mint az elődjéé volt, egyaránt fogja az elsütőbillentyűt és az ütőszéget. A zárfogantyú mögött

található a jobb oldalon. Középagyára kivehető. Kitűnő újítás ezzel kapcsolatban, hogy nem elég a pecket lenyomni hozzá, hanem ugyanakkor a tárfeneket is kell, csak úgy szabadul ki a helyéről. Így nem veszhet el semmiképp. Egyébként nem csupán kivéve, hanem a puszkába helyezve, a zárdugattyút hátrahúzva, felülről is tölthető. Kapacitása 5 töltény. Elsütőbillentyűjének elhúzó ereje egy csavar segítségével könnyen állítható a kívánt értékre, gyárilag kb. 1,6 kg-osnak bizonyult az, amelyek a kezemben volt. Ezt kicsit keménynek éreztem. Úgy tudom, hogy külön kívánságra, gyorsítóval is megrendelhető. A zárttestet a céltávcsöszerezéshez alakították ki, ami persze már alapkövetelmény minden tolózáras golyós puskán. Zárdugattyúja szerszám nélkül, pusztá kézzel könnyen szétszedhető, végződése nagyon szép, áramvonalas formát kapott. Az előagy és tus rovatkázása tetszetős. Természetesen szabadon lengő csövű, ami azt jelenti, hogy nem csavarozták szilárdan az előagyhoz, azzal voltaképpen nem is érintkezik. Lövés közben akadály nélkül mozoghat, ami üdvös a pontosságra. Azt nem sikerült kiderítenem, milyen acélból készítik a csövet, de minden bizonnyal kiválóból, igen precíz megmunkálással, mert a M. 85-ösök primán hordanak. Természetesen nem minden gyártmánnyal lőnek egyformán jól. Ezekhez is ki kell választani azt, amelyikkel kitűnő a lökép, ugyanakkor a lövedék tömege és kiképezése megfelelő a várható feladatra (sportlövészetre, nagyvadadászatra stb.).

A 85-ös mintán belül megkülönböztetjük a diófa agyazású Huntert, a rozsdamentes fémrészekkel rendelkező, laminált, rétegelt fából készült tusú Laminated Stainlesst, végül pedig a műanyag agyú, rozsdamentes igazi „esőpuskát”, a Synthetic Stainlesst.

Jelenleg három különböző zárhosszúsággal kínálják ezeket. Az ún. S (Short) jelzésű a legrövidebb, ezt a .22-250 Remington, .243 Winchester, .260 Remington és .308 Winchester töltényekhez alakították ki. A következő méret betűjelzése: SM (Short Magnum). Ez a most divatos rövid magnum töltényekhez való, .270 WSM, 7 mm WSM, .300 WSM. A harmadik változatot M betűvel jelölik, amely a Medium szóra utal. Ehhez a következő beszerezhető kaliberek járulnak: .25-06 Remington, .30-06 Springfield, 9,3x62 és 9,3x66 Sako. A későbbiek folyamán biztosan egyéb ürméreteken is fogják gyártani, forgalmazni.

Összességében a Sako M. 85 határozottan pozitív élményt jelentett számomra. Olyan golyós vadászpuska, amely egyszerre méltó a ma

már a Beretta konszernhez tartozó, nagy múltú finn cég eddigi hírnevéhez, valamint vadásztársaim figyelmére.

Bővebb információ található róla a cég honlapján: www.sako.fi.

– Kovács –

COMPASS-SPORT
GPS

ÚJDONSÁGOK!
NAVIGÁCIÓ
TELEFONHANGOSÍTÓVAL
TELJES EURÓPA TÉRKÉPI

GARMIN
GPS-EK

GPS, MAGYARORSZAG TELJES
DOMBORZATI TÉRKÉPEVEL
MEGFIZETHETŐ ÁRON

MINŐSÉGI ÉJJELLETŐK,
TÁVCSÖVEK

8 NAPOS
MEGELÉGEDETTSÉGI
GARANCIA!

COMPASS-SPORT
GPS, NAVIGATION & OUTDOOR

ÜZLETEINK:
BUDAPEST, MAGYARÉZŐ U. 12.
TEL: [06 1] 342 6983
H-P: 10-18, S-Z: 10-13
BUDAPEST, LEHEL ÚT 23.
TEL: [06 1] 239 6013 | H-P: 9-19
WWW.COMPASS-SPORT.HU

A címbeli kifejezéssel jelölik az angolszász és skandináv országokban azokat a golyós töltényekbe való lövedéktípusokat, amelyek ugyan jóval drágábbak a megszokott Soft Point, azaz egyszerű ólomhegyű, részben köpenyes standard kiképezésűektől, ugyanakkor viszont sokkal megbízhatóbbak, szabályozottabb hatásmechanizmussal.

Prémium lövedékek

Többségüket – pl. a Nosler Partitiont – különböző világcégek szerelik a lőszerükbe, másokat – pl. a North Forkot –, csak a gyártó cége forgalmazza külön, és csupán az otthoni töltőgétek vehetik hasznát, akik saját szükségletükre maguk állítják elő a vadászatra használatos munióikat. Most induló sorozatunkban főleg az előzőleg említett típusokat mutatjuk be, mert Magyarországon – ki tudja miért? – egyelőre szigorúan tilos a golyós töltények otthoni készítése.

Újdonságok árnyékában: Vulkan

Az 1980-as évek elején konstruálta a közismert svéd Norma lőszer-gyár. Elnevezése találó, mert valóban hasonlít egy szabályos tűzhányóra. Sőt kicsinységében tán szebb is, mint – mondjuk – a Vezúv. Tervezőjének nevét nem sikerült megtudnom.

Külsőalakja igencsak jellegzetes: antimonnal keményített ólommagjának tombakburkolata hátul vastagra erősített, feljebb körben ólomfogó betüremkedéssel, azoknál a kalibereknél, amelyeket nagyobb kezdő sebesség jellemez. A köpenyrész a csúcs felé szabályosan elvékonyodik, végül behajtyák, kis kráterformában ér véget. Ez több szempontból is hasznos. Például a közep-agyárba betöltött Vulkanok hegye a lövéskor fellépő visszarúgás közben nem károsodik, mint az sajnos bekövetkezhet a tühegyes ólomvégű lövedéktípusoknál. Ugyanakkor vadtestet

érve jóval szabályozottabb az alakváltozása, ami árnyalatnyival később történik, mint az ólomhegyű alaplövedékek esetében, de akkor aztán hevesen, eredeti átmérőjének kétszeresére gombásodik fel. Mozgási energiájának jó részét a testen belül hasznosítja. Klasszikus, lapockacsont mögött ülő találatnál ölöhatása rendkívül gyors és biztos. Saját tapasztalatom azt mutatja, hogy nagyobb csontot érve viszont erősen roncsol.

Ideális esetben szabályosan torzult maradványtete 80% körüli. Egyike a legnépszerűbb prémium lövedékeknek. Jómagam nagyobb számban főleg dámszarvasokat és disznókat lőttem vele, .30-06 Springfield kaliberű puskával. A Norma cégtől külön is megvásárolható, de egybeszerelt töltényként szintén forgalmazzák. Jelenleg az alábbi kaliberekben készítik: 6,5x55 Sweden (10,1 gramm lövedéktömegben), 7x64 (11 g), 7x65R (11 g), 7 mm Remington Magnum (11 g), .308 Winchester (11,7 g), .30-06 Springfield (11,7 g), 8x57JS (12,7 g), 8x57JRS (12,7 g), 9,3x62 (15 g), 9,3x74R (15 g). Különösen azokhoz az alapkaliberekhez illik jól, amelyek kezdő sebessége 730–830 m/s közötti értékű. Noha több mint húsz esztendeje jelen van, s közben számtalan egyéb prémium lövedéket létrehozta – többek között a saját gyártó cége is –, mégsem fenyegeti az elmúlás veszélye, annyian rajonganak érte világszerte.

K. L.

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola
 Intézmény-akkreditáció: Iasztromszám: 0496
 Tanfelvételszám: 06-0615-03,
 6640 Csongrád, Jókai M. u. 14.,
 tel./fax: 63-483-790, 30/857-4245,
 e-mail: dianaszki@vnet.hu

Folyamatosan szervezi felőtteknek a

- vadászvezető (1 het)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- vadászpuskaműves (1,5 év)
- környezet-és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szakelőadó (1 év)
- halász (2 év)
- lovastúra-vezető (2 év)
- belovagoló (2 év)
- vízkiűrtő (1,5 év)
- erdésztechnikus (2 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetők.
 Érdeklődni a fenti címen, telefonszámon lehet.
www.dianaszki.hu

CERTOP
ISO 9001

Sefag-Lábod Vadászszervező Iroda

- Dámbika vadászati lehetőség barcogásban az ország egyik legismertebb vadászterületén, a Sefag Zrt. Lábodi Vadászterületénél!
- Kedvezményes gímika és dámbika vadászati lehetőség október 1-jétől. A kilövési díjból 20% kedvezményt adunk! (A kedvezmény a lábodi területre nem vonatkozik.)

Érdeklődésüket szívesen várjuk!
 Tel.: 82/505-105 • Fax: 82/505-107 • E-mail: sefag-labod@sefag.hu

SOLTÉSZ AUTOMATA VADETETŐ

A levédett készülék már nagyon sok vadászterületen működik, a vadgazdák teljes melegegésére.

Soltész Károly
 2000 Szentendre, Irányi D. u. 25.
 Telefon: 20/951-3427
 Telefon/fax: 26/313-789
 info@vadeteto.hu

Az etetők 120 és 220 literes tartállyal készülnek.
 2 év garancia.

220x285 mm, 286 oldal,
 ára: 5 999 Ft

Georges Cortay – Jean-Pierre Denuc – Pascal Durantel
 – Claude Rossignol

A VADÁSZAT GYAKORLATI KÉZIKÖNYVE

A magyar vadászirodalom tárházában különleges feladatra vállalkozik a kiadó, amikor a francia *Encyclopédie Pratique de la Chasse* című kiadványát megjelenteti. Magyar nyelven ugyanis kevés az olyan szakmai kalauz, ami egy másik ország vadászati kultúráját, technikáit, tradícióit mutatná be enciklopédikus alaposággal. Különleges a feladat annyiban, hogy a könyv nemcsak egy szimpla útikalauz Franciaország vadjainak és területeinek megismerésére. Igazi áttekintést nyújt ez a munka a lőfegyverek, lőszeresek sokféleségéről, a különböző vadászati módok egyes fajtáknál alkalmazható módszereiről, valamint a legfontosabb „segédeszköz”, a vadászkutyák használatáról, tartásáról, egészségvédelméről.

VÁRHATÓ MEGJELENÉS: 2006 NOVEMBERE

A könyvet keresse
 az Alexandra Könyvruházakban
 és a nagyobb könyvesboltokban!

ALEXANDRA

Szabad földön és etetőben

Barta István

A takarmányfélések között általában méltatlanul mellőzött helyet foglalnak el a gyökéres gumós takarmányok. Találunk közöttük nagy tömegű zöldtakarmányt adó növényt éppúgy, mint kiegészítő vitaminforrást. Általános értelemben e növények csoportjába a burgonya, a cukorrépa, sőt akár a sárgarépa is beletartozhat, de a vadföldhasznosítás szempontjából a lista rövidebb: jobbára a csicsókára, a takarmányrépára és a tarlórépára korlátozódik.

Az elfeledett csicsóka

A csicsóka a burgonya előtt terjedt el Európában, és a háborúkban vagy éhínség idején egyedüli táplálékként biztosította a túlélést. Ennek ellenére manapság mintha megfeledkeznénk erről az észak-amerikai tápláló, fészkes virágzatú növényről. Ami egykoron alapélelmiszer volt, ma pedig a reformbottok cukorbetegség által is fogyasztható ritkasága vagy a gyógyszergyárak alapanyaga, az talán csak a vadföldeken talál menedéket. Itt még nem divatjarmúlt és megvetett, hanem kiemelkedő tulajdonságai miatt kívánatos vendég.

A csicsóka értékét széles felhasználhatósága adja: jelentős zöldtömeget termel és tápláló gumókat hízal a legszélsőségesebb adottságok között is. Amennyiben a zöldhasznosítás a cél, évente 2-3 alkalommal lehet kaszálni. Ilyenkor a magas fehérjetartalmú lomb nevelése mellett a növény csekély energiát fordít a gumók fejlesztésére, ezért teljes mértékben nem számíthatunk a kettős hasznosításra. A hektáronkénti 30-60 tonna zöldtömeg értékes silótakarmányt ad.

Gumótermelés esetén először a magas szarát kell eltávolítani, majd a gumókat felszedni. Rossz talajon, extenzív körülmények között a termés 10 tonna/hektár körüli, ideális viszonyok között ennek akár ötszöröse is lehet. A gumók prizmában tárolhatók, de kevésbé tartósak, mint a burgonya. Mivel a betakarítás időpontja ősztől tavaszig is húzódhat, érdemes mindig csak a szükséges mennyiséget felszedni, és hosszas tárolás helyett inkább többször betakarítani. A talajban áttelelő gumókból tavasszal kihajt a növény, de néhány év alatt olyan sűrű állományt képez, amely már visszaveti a fejlődését. Ilyenkor ritkítani kell. Ősszel nyíló – napraforgóra emlékeztető – sárga virágai a mi éghajlati viszonyaink között nem teremnek magot. Szaporítani ezért a gumók ültetésével lehet. Kis gumókat válasszunk, vagy a nagyobbakat felezzük meg ültetés előtt.

Vadgazdálkodási szempontból megfontolandó a gépi kaszálás és felszedés helyett a legeltetés is, hiszen a vad – különösen a zsenge hajtásokat – szívesen legeli. A szénhidrátban gazdag, nedvdús gumókat a vaddisznó kitúrja, a felszínre került gumókat

pedig szinte minden vad keresi, így kisebb területeken betakarítás nélkül is természetből.

A csicsóka termesztése

Igénytelenége miatt szinte bármilyen talajadottságok mellett természetből. Még homokon és a szikesedő talajon is megél. Szárazság-, hideg- és árnyéktűrő, ami a kis erdei tisztásokon, nyiladékokon történő termesztés szempontjából előnyös. Az ültetés előtti szántás mellett kötött talajok esetén mélylazítást is igényel. Jó előveteménye minden pillangós növény, de tápanyagigénye trágyázással is fedezhető. Korábban a burgonyához hasonlóan bakhátas technológiával is termesztették, de a vadföldön nem kifizetődő a munkaerő-igényes töltögetés.

Általában 75 cm-es sortávolsággal és 50 cm tőtávolsággal ültetik, kb. 25 000 tő/hektár sűrűségben. Ilyen sortávolság mellett a gyomirtás és a ritkítás is elvégezhető géppel. Néhány év után a sorok összenyomódnak, megnehezítve a sorközművelést és visszavetve a termést. Ilyenkor érdemes ritkítani, hogy ismét levegős állomány alakuljon ki. Ha 5-8 évig egy helyen természetjük, akkor a gumók elaprózódnak. Érdemes ezért időről időre felszedni, és új helyre telepíteni. Az „átültetést” jól viseli, a felszedett és rövid időn belül ismét elültetett gumók jól erednek, a hosszabb ideig tárolt gumókról ez már nem mondható el.

Mivel a kifejlett csicsóka árnyékoló, gyomelnyomó hatása erős, ezért legfeljebb az ültetést követő hetekben van szükség a gyorsan kelő gyomok visszaszorítására. Két formája ismert: a sárga és a lila gumójú. Vadföld-hasznosítási szempontból az igénytelenebb és betegségekkel szemben ellenállóbb lila forma ajánlható. Ellenállósága dacára több kórokozó is megtámadhatja, a haszonvétel gazdaságosságát vagy mértékét számottevően befolyásoló károsítást a betegségek nem okoznak. Furcsán hangzik, de mivel a vad szereti, saját vadkárrel is számolni kell. Ha kaszálási, felszedési céllal természetjük, akkor meg kell védeni a spontán legeléstől, túrástól.

Répa-félék

A libatopfélék családjába tartozó répa számtalan gazdasági növényünk elődje. A tengerparti répából kialakult növény mára számtalan formát öltött. Egyes változatai nagy répatestűkről és termésnyiségükről híresek, mások cukrot halmoznak fel, de idetartozik a zöldségek kertekben nevelt lila húsú cékla és a mángold is. Közös jellemzőjük, hogy a szár alsó része erősen megvastagodik és kúp, henger vagy gömb alakú raktározó képletté alakul. Eből indul lefelé a főgyökérzet, felfelé pedig a levél-

SÓLYOM
VADÁSZFEGYVER-
JAVÍTÓ BT.

Vadászfegyverek szakszere
javítása, teljes felújítása, agyazás,
távcső- és lámpaszereles.

Bizományosi
vadászfegyverek árusítása

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Rémai Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

1122 Budapest,
Városmajor u. 19.
H-P : 10-18
Szo : 9-12

1122 Budapest,
Városmajor u. 19.
H-P : 10-18
Szo : 9-12

Teléfono: 06(1)202-5651
(20)432-5555 v. (20)485-0040
www.tavcso.com

rózsa, amely változattól függően eltérő méretű és alakú lehet. Az első évben kifejlődő levélkoszorúból a második évben magas – akár 2 méteres – virágzati szár növekszik, amelyen gomolyos füzér elrendezésben sok ezer virág nyílik. A virágzat és a magérlelés felé a répatestben tárolt energiát, így a növény a második év végén elsatnyul vagy teljesen elpusztul. Termesztésben az első év végén takarítható be, amikor a legnagyobb a répa tápértéke.

Takarmányrépa

Korábban a nedvdús takarmányt biztosító takarmányrépa a nagyüzemi szarvasmarhatartás – különösen is a tejhasznú telepek – legfontosabb tápnövénye volt. Mára szinte teljes egészében kiszorította a könnyebben termesztendő, jobb tápértékű és nagy hozamú silókukorica. A vadföldgazdálkodásban azonban a jó étrendi hatású tömegtakarmány iránt még nem csökkent az igény.

A leggyakrabban karó vagy henger alakú répatestet nevelő takarmányrépa vízigényes növény, ezért főleg az alacsonyan fekvő vizes területek hasznosíthatók általa. Fény- és hőigényének kielégítése a hazai környezeti viszonyok között általában nem okoz gondot, de a talajjal szemben kifejezetten igényes. Jó hozamot csak a mély rétegű, humuszos talajok-

BUDAPESTI TÁVCSO CENTRUM (TÁVCSO KFT.) * 1122 BUDAPEST, VÁROSMAJOR U. 19. * NYITVA: H-P 10-18, Szó 9-12 TEL.: 1/202-5651, 20/432-5555, 20/485-0040 * HONLAP: WWW.TAVCSO.COM * MAIL: INFO@TAVCSO.COM

Table listing various optical equipment including telescopes and binoculars. Columns include item name, price, and technical specifications like magnification and objective diameter.

COMPASS-SPORT GPS ES TÜRABOLT * WWW.COMPASS-SPORT.HU * 1065 BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 12. * 342-6583 NYITVA H-P 10-18 * 1134 BUDAPEST, LEHEL U. 23. * 239-6013 * NYITVA H-P 9-16

Table listing GPS and navigation equipment. Columns include device names, prices, and features like map coverage and screen size.

DIANA SÍFOK VADÁSZBOLT * 8600 SÍFOK, SZT. LASZLÓ U. 39. * TEL.: 84/312-352, 30/9366-066 * FAX: 84/315-298 * E-MAIL: DIANA1@INTERNET.HU

Table listing hunting gear and accessories. Columns include item names, prices, and technical details.

DUNA-TRADE KFT. * TUSKEVÁR VADÁSZATI SZAKÜZLET * 6200 KISKÖRÖS, JÓZSEF A. U. 5. * TEL./FAX: 78/311-836 * WWW.TUSKEVB.HU

Table listing hunting rifles and accessories. Columns include rifle models, prices, and specifications.

FOREST KFT. * 6721 SZEGED, BRÜSSZELI KRT. 6. * TEL.: 62/426-664, 62/423-760 * FAX: 481-087 * WWW.FORESTKFT.HU * E-MAIL: INFO@FORESTKFT.HU, FOREST@AXELERO.HU

Table listing various optical and hunting equipment. Columns include item names, prices, and technical details.

FROMMER KFT. * 1089 BUDAPEST, REZSŐ TER 21. * TEL.: 210-3506, 30/2427-460 * FAX: 210/3507 * NYITVA: H-Cs 8-17, P 8-16, Szó 8-12 ÓRAIG

Table listing various optical equipment including binoculars and telescopes. Columns include item names, prices, and technical specifications.

GEMEC VADÁSZBOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432 * NYITVA: H-P 10-17,30-16 * WWW.GEMECBOLT.HU * E-MAIL: INFO@GEMECBOLT.HU

Table listing various optical equipment including binoculars and telescopes. Columns include item names, prices, and technical specifications.

GERINGER AUTÓ KFT. * 2900 KOMÁROM, BÁTHORY ÚT 1. * TEL.: 34/346-132 * FAX: 34/540-562 * E-MAIL: GERINGERMITSU@VIVAMAIL.HU 2800 TATABÁNYA, ÁLKOTMÁNY ÚT 2/A * TEL.: 34/510-369 * FAX: 34/510-643 * E-MAIL: MITSUBISHITATABANYA@VIVAMAIL.HU

Table listing Mitsubishi vehicles and accessories. Columns include model names, prices, and technical specifications.

GOMBÁS SÁNDOR, VÁRERDEI KFT. * 30/933-2216 * WWW.VADASKERT.HU * INFO@VADASKERT.HU

Table listing hunting equipment and accessories. Columns include item names, prices, and technical details.

HARGITA JAGD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ANDRÁSSY U. 32. * TEL.: +36-62/248-768, +36-30/9580-603 * WWW.HARGITAJAGD.HU * HARGITAJAGD@INVITEL.HU

Table listing hunting equipment and accessories. Columns include item names, prices, and technical details.

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * KÖZPONT: 4025 DÉBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633 * 4026 DÉBRECEN, BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338 4400 NYÍREGYHÁZA, ZRINYI I. U. 8-10. * TEL.: 42/413-423 * 3530 MISKOLC, SZÉCHENYI U. 14. * TEL.: 46/341-464 * 5600 BEKÉSCSABA, LUTHER U. 12. * TEL.: 66/449-369 6000 KECSKEMÉT, SZÉCHENYI TER 14. * TEL.: 76/321-942 * 6722 SZEGED, KOSSUTH L. SGT. 21. * TEL.: 62/424-342 * 6500 BAJA, HATTYÚ U. 2. * TEL.: 79/321-364 1165 BUDAPEST, MARGIT U. 116. * TEL.: 30/6631-861 * 2890 ZALA, KATONA U. 17. * TEL.: 34/381-418 * 8200 VESZPRÉM, HORGOS U. 2. * TEL.: 88/325-033 8360 Keszthely, Rakóczi U. 3. * TEL.: 83/314-101 * 8900 ZALAEGERSZEG, BIRO M. U. 47. (AZ FM HIVATAL BEJÁRÁTÁNL) * TEL.: 92/348-011, 30/9398-369, 30/6631-867 7626 Pécs, Király U. 71. * TEL.: 72/225-204 * 3300 EGER, TORONY ÚT 1-3. * TEL.: 36/410-131 * 3200 GYÖNGÖS, SZENT BERTALÁN U. 4. * TEL.: 37/301-860 7030 Paks, Tolnai út 2. * TEL.: 75/315-687 * 4600 KISVÁRDA, SZENT LASZLÓ U. 13. * TEL.: 45/415-887 * 5350 TISZAFÜRED, PIAC TER 6. * TEL.: 59/511-234, 30/9585-568

Table listing hunting equipment and accessories. Columns include item names, prices, and technical details.

KALIBER MAX CÉLPONT FEGYVERBOLT * 1035 BUDAPEST, VEREFÉNY U. 1. * TEL.: 240-1923 * E-MAIL: FEGYVER.KALIBER@AXELERO.HU

Table listing various hunting equipment and accessories. Columns include item names, prices, and technical details.

HOR-SZA Kkt. VADÁSZBOLT * 9600 SÁRVÁR, BATHYÁNYI ÚT 34. * TEL.: 95/323-483, 30/9082-451

Table listing various hunting equipment, ammunition, and accessories such as Golyós és sörétes fegyverek, Kések, török, and various types of lamps.

HUBERTUS VADÁSZBOLT * 9400 SÓPRON, LACKNER K. U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317 * NYITVA TARTÁS: H-P 9-12, 13-17; SZO 9-12

Table listing hunting equipment and accessories, including Használt fegyverek, Keresőtávcsövek, and various optical devices.

HUNGARO-ARMS Kft. * KÖZPONT: GYŐR, APÁCA U. 14. * TEL./FAX: 96/328-876, 313-040 * ÜZLETÜNK: 9200 MOSONMAGYARÓVÁR, MAGYAR U. 38. * TEL.: 96/219-459

Table listing hunting equipment and accessories, including Lápua löszerek, AKCIÓS KERESŐTÁVCSŐ, and various optical devices.

HUNOR 2000 Bt. Fegyver- és Vadászbolt * 8360 Keszthely, Szechenyi út 11. * TEL.: 83/317-355, 30/9947-482, 30/9948-695

Table listing hunting equipment and accessories, including Golyós fegyverek, Keresőtávcsövek, and various optical devices.

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐIKEN KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1300 BUDAPEST, Pf. 146. * TEL./FAX: 1/453-2329 * E-MAIL: POSTMASTER@LARIX.AXELERO.NET

Table listing hunting equipment and accessories, including Vászonn derékmelegítő, Kord leszárok, and various types of clothing and gear.

ELKÖLTÖZTÜNK! LŐRINCZ JÓZSEF • 1112 BUDAPEST, MIKES KELEMEN U. 15. Tel./fax: 266-0485 • Nyitva: kedd, szerda, csütörtök 9-18-ig.

LŐRINCZ JÓZSEF * 1112 BUDAPEST, MIKES K. U. 15. * TEL./FAX: 266-0485 * NYITVA: K, SZE, Cs 9-18-ig

Table listing hunting equipment and accessories, including Binokulárok, EGYÉB, and various types of optical devices.

IPOLY VADÁSZBOLT * 2660, BALASSAGYARMAT, BAJCSY ÚT 5. * TEL.: 35-500-497 * INFO@IPLYARMS.HU * WWW.IPLYARMS.HU * H-P 9-17, SZO 9-12

Table listing hunting equipment and accessories, including Az árvalattalozás jogát fenntartjuk, Sauer 202 Avantgarde, and various types of optical devices.

JAGDREVIER VADÁSZBOLT * MOSONMAGYARÓVÁR, SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÚT 117. * MOBIL: 20/9446-383 * TEL./FAX: 96/212-840 * WWW.JAGDREVIER.HU * CSIBATAMAS@JAGDREVIER.HU

Table listing hunting equipment and accessories, including ÚJ FEGYVEREK, LŐSZEREK, and various types of optical devices.

KERÉTCENTRUM Kft. * 1106 BUDAPEST, KERESZTURI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

Table listing hunting equipment and accessories, including CSOMÓZOTT VADHÁLÓK, KÉZSÉLYES, and various types of optical devices.

ORYX VADÁSZBOLT ÉS FEGYVERJAVÍTÓ * 8000 SZÉKESFÉHÉRVÁR, SEREGYESI U. 86. * TEL./FAX: 22/504-835 * MOBIL: 30/947-4295

Table listing hunting equipment and accessories, including ÚJ GOLYÓS FEGYVEREK, HASZNÁLT FEGYVEREK, and various types of optical devices.

KÁTAI VADÁSZ, HORGÁSZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDES * 5900 OROSHÁZA, KÖND U. 44. * TEL./FAX: 68/411-612
KÁTAI VADÁSZBOLTOK: 5540 SZARVAS, KOSSUTH L. U. 46. * TEL.: 66/312-288 * 6721 SZÉGED, TISZA LAJOS KRT. 19. * TEL.: 62/556-880

Table listing various hunting equipment like FABARM FEGYVEREK, DOCTER KERESŐ TÁVCSÖVEK, and HUBERTUS SÍPOK with prices and specifications.

M-ZERO FEGYVER ÉS VADÁSBOLT ÉS GLOCK MÁRKAKERESKEDES * 2310 SZIGETZENTMIKLÓS, PETŐFI U. 5/A * NYITVA: HÉTFŐ–PÉNTEK 9–17
TEL./FAX: 24/465-373, 30/9516-440 * GLOCK/VNET.HU

NOMÁD VADÁSBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHÉLY, ZSOLDOS U. 57. * TEL.: 62/244-991, 30/259-7740
Table listing various hunting equipment like KERESŐTÁVCSÖVEK, DINAMIT NOBEL LŐSZEREK, and AKCIÓS ÁR.

RÁBAI KFT. HUNOR VADÁSBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U.10. * TELEFON: 66/451-171
Table listing various hunting equipment like ZASTAVA VADÁSZFEGYVEREK, PRIVI PARTIZÁN LŐSZEREK, and ÚJDONSÁG.

REFLEX VADÁSBOLT * NYÍREGYHÁZA, TÜNDE U. 20. * TEL.: 42/507-115 * FAX: 42/507-116
Table listing various hunting equipment like BELÖVOPADOK, NIGGELOH SZIAK, and FEGYVERJÁVÍTÓ ESZKÖZÖK.

SEFAG ZRT. VADÁSBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323 * NYITVA TARTÁS: H–P 8,30–17-IG, Sz: 8–12-IG, EBÉDIDŐ: 12–13-IG
Table listing various hunting equipment like FEGYVEREK, RUHÁZAT, LÁBBELI, and AJÁNDEKTÁRGYAK.

MAGISTER FEGYVERBOLT KIS- ÉS NAGYKERESKEDES * 1031 BUDAPEST, GYÖNGYSOR U. 6. * TEL./FAX: 1/347-6038 * E-MAIL: DIRECT@ARMTEL.HU, S.S.I.LI.ARMTEL@POSTA.WS

Table listing various hunting equipment like KERESŐTÁVCSÖVEK, FIOCCHI SÖRÉTES LŐSZEREK, and AKCIÓS RÉSZLET.

SEELAND VADÁSZRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDES * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI ÚT 24/A * TEL.: 291-8889 * FAX: 292-2991
E-MAIL: VADASZRUHAZ@INTERNET.HU * WWW.VADASZAT.NET

Table listing various hunting equipment like A feltüntetett árak az euró árfolyamának függvényében, BLASER 93 VADÁSBOLT, and SWAROSKI LŐSZEREK.

S. P. JAGD VADÁSZÜZLET KIS- ÉS NAGYKER. * 1238 BUDAPEST, LOÁLLAS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671
E-MAIL: UZLET@SPJAGD.HU * WEB: WWW.SPJAGD.HU * NYITVA: H–P 7–15,30, K, Cs: 7.30–19

Table listing various hunting equipment like Kötött pulóverek, Vázson télikabát, and Újvesztő és kullancsriasztó (bio).

SZÜCS ÉS ZSÓKA BT. * OROSHÁZA, KÖND U. 56. * TEL.: 68/413-880, 30/9257-531 * E-MAIL: FUJI@OROSNET.HU

Table listing various hunting equipment like Várjuk viszonteladók jelentkezését, NIKON KERESŐTÁVCSÖVEK, and CSÜCSKATEGóriÁS távcsövek.

VADÁSZ HORGÁSZ BOLT * 5520 SZEGHALOM, KOSSUTH L. UTCA 10/1. * TEL./FAX: 66/470-223 * MOBIL: 70/275-9453, 70/310-1594 * E-MAIL: VADASZHORGASZ@NOVATECH.HU

Table listing various hunting equipment like NIKON SÖRÉTES LŐSZEREK, CELTÁVCSÖVEK, and AKCIÓS RÉSZLET.

Novemberi számunkból...

Keresse október utolsó hetétől az újságárusoknál!

(Dr. Kalotás Zsolt felvétele)

A vadmacska

Komoly veszély fenyegeti a hazai vadmacskaállományt! Az erdeinkben, mezeinkben sajnos már általánosan elterjedt kóbor macskák jelentik a faj számára a legnagyobb veszélyt. A vadmacska és házi macska ugyanis kereszteződik egymással, így egyre kevesebb a genetikailag „tisztá” vadmacska. E fajra is vonatkozik, hogy a hibridek is természetvédelem alatt állnak. Talán nem volna botorság ezt a döntést is felülvizsgálni. Novemberi lapszámunkban körbejárjuk a vadmacskakérdést.

Libalesen

A vadliba vadászata nem egyszerű mesterség. Ugyanis a liba nem buta, hanem kifejezetten „okos” madár. A fiatalabb példányokat még csak-csak be lehet csapni, ám az idősebbek már felettebb szemfülesek tudnak lenni. Aki vadászott már libára, ezt jól tudja, aki pedig még nem, az jó, ha felkészül rá. Hiszen épp a nehézségek adják meg a libavadászat sava-borsát.

Szerkesztőségünk a változtatás jogát fenntartja!

(magasles)

Kiürült az erdő-mező

Az őszirózsás forradalom évtizedekig kötelező tananyag volt. Ám arról már nem szólt a fáma, hogy amikor a nép a kezébe vette a hatalmat és a puskákat, kiürült az erdő-mező, pusztították a vadat, ahol érték. A forradalom után a magyar vadállomány évtizedekig nem tért magához. A puskák beszolgáltatása sem úgy történt, ahogyan ez elvárható lett volna. Különös időszak volt – érdemes egy kicsit közelebbről megismerkedni vele.

Lovas Nemzet

Nemzetközi Fotópályázat 2006

Tisztelt Pályázó!

A Lovas Nemzet Magazin immár hetedik alkalommal írja ki Nemzetközi Fotópályázatát. Idén először három:

- PROFÍ
 - AMATŐR
 - GYEREK (15 ÉVES KORIG)
- kategóriában hirdetünk meg.

A pályázat témája:

A képek mutassák be az ember és a ló kapcsolatát, a természet és a ló szoros egységét. A pályázók küldjenek felvételeket a négy évszakban készült pillanatokról. Készüljenek képek lovasversenyeken, lovasbemutatókon, lovajátékokon, lovas túrákon. Egyszóval, minden lóval kapcsolatos fotót szívesen fogadunk.

A pályázaton egyéni nevezők, és fotóklubok egyaránt indulhatnak. (Ha egy klubból többen is pályáznak, tanácsoljuk közösen küldjék a pályázat képi anyagát.)

A fotókiállítás pályázati feltételei:

1. A felvételek ne legyenek 3 évnél régebbiek.
2. A képek hosszabbik oldala 30 és 40 cm közötti legyen. Ennél eltérő méretet nem fogadunk el. A képeket ne ragasszák fel kartonra, illetve paszpartura.

3. Egy szerző legfeljebb 4 képpel pályázhat.

4. A képeket kísérő listával kérjük elküldeni. A lista tartalmazza a kép címét, a felvétel helyét, idejét, a szerző nevét, címét, telefonszámát és e-mail címét. A szerző nevét, a kép címét és a kategória megjelölést minden kép hátuljára kérjük felcímkézni!

5. A pályázat kitérője fenntartja magának a kiállításra elfogadott képek közlési jogát a kiállítás meghívóján, a kiállításról készült újságcikkekben, és a Lovas Nemzet kiadványában. A Király Kiadó ZRt. bármely kiadványában való közlési jog egyben feltétele is a pályázaton történő indulásnak. A kiállításról hírt adunk az írott és elektronikus sajtóban egyaránt.

6. A zsűri a Magyar Fotóművészek Szövetsége tagjaiból, valamint a Lovas Nemzet Szerkesztőség delegáltjaiból áll.

A Lovas Nemzet fotópályázatának legértékesebb kollekciói Mihály Árpád szobrászművész Hunor és Magor szoborcsoportjának bronzplakett változatát kapják. Az első három-három helyezett emellett értékes jutalomban részesül.

(Postai küldés esetén az esetleges sérüléseket felelősséget nem vállalunk.)

PÁLYÁZATI NAPTÁR:

- Beküldési határidő:
2006. december 15. (péntek)
- A zsűrizés időpontja:
2007. január 5. (péntek)
- Díjátadás, kiállítás megnyitói:
2007. január 12. (péntek)

POSTÁZÁSI CÍM:

Király Kiadó ZRt., Lovas Nemzet
7621 Pécs, Irgalmasok u. 24.

Minden, a pályázattal kapcsolatos kérdésükre választ kaphatnak a (72) 224-100-as telefonszámon, illetve a lovasnemzet@lovasnemzet.hu e-mail címen.

Árban ugyanaz...

HONDA
The Power of Dreams

NT700

CBF1000

XL1000V

...mégis nagy különbség!

A Honda túradoboz-akciója most különösen vonzó ajánlattá teszi gépeinket, hiszen az **XL1000V**-hez doboz szettet, a **CBF1000***-hez hátsó dobozt és hasidomot, míg az **NT700***-hoz hátsó dobozt adunk ajándékba, hogy a túrázás élménye még teljesebb legyen.

*ABS nélküli modellekhez

Az akció részleteiről érdeklődjön márkakereskedéseinkben!

MÁRKAKERESKEDŐNK:

• **AJKA-BAKONYGYEPES**, Adventure Motorsport, Tel.: 88/511-120 • **BALATONFÖLDVÁR**, Lehr Motor Kft., Tel.: 84/341-070
• **BÉKÉSDÉCSABA**, Motorszolgálat Kft., Tel.: 66/549-150 • **BUDAPEST**, Maxx Power Tel.: 1/367-2942 • **BUDAPEST**, Takóber Kft.,
Tel.: 1/253-6784 • **BUDAPEST**, Honda Buda, Tel.: 1/309-7813 • **BUDAPEST**, Honda Karaszi, Tel.: 1/239-4964 • **BUDAPEST**,
Hosuba Garázs Bemutató Terem, Tel.: 1/456-0300 • **BUDAPEST**, Honda Szallerbeck, Tel.: 1/291-5555 • **CEGLÉD**, T.S. Integral Bt.,
Tel.: 53/500-699 • **DEBRECEN**, Gold Motor, Tel.: 52/486-888 • **DUNAÚJVÁROS**, Honda Highway, Tel.: 25/523-033 • **ÉVÉ**, Honda Park,
Bajcsy Zsolt u. 79. Tel.: 23/376-717 • **GYŐR**, Real Motorcentrum, Tel.: 96/429-995 • **HŐMEZŐVÁSÁRHELY**, Red Wings,
Tel.: 62/248-568 • **KAPOSVÁR**, Leher Motor Kft., Tel.: 82/310-900 • **KISKUNHALAS**, Iron Motors Kft., Tel.: 77/429-357 • **KOMÁROM**,
Komfront Kft., Tel.: 34/344-443 • **NYÍREGYHÁZA**, Szász Károly, Tel.: 42/315-710 • **MISKOLC**, Wilker Kft., Tel.: 46/506-135 • **PÉCS**,
Mega Motors Kft., Tel.: 72/218-357 • **SALGÓTARJÁN**, SOLO Kft., Tel.: 32/317-555 • **SOPRON**, Salamon Motor Kft., Tel.: 99/524-208
• **SZEGED**, Honda WtH, Tel.: 62/540-153 • **SZENTENDRE**, Vmotores, Tel.: 20/ 454 4444 • **SZÉKESFEHÉRVÁR**, Motorcenter Kft.,
Tel.: 22/334-983 • **SZOLNOK**, T.S. Integral Bt., Tel.: 56/374-723 • **SZOMBATHELY**, Good Motors Kft., Tel.: 54/513 030 • **TAPOLCA**,
LAKAMOTO, Tel.: 87/321-027 • **VÁC**, Moto X-Treme, Tel.: 27/504-120 • **ZALAÉGERSZÉG**, Moto Center, Tel.: 92/510-139

